

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Sestdiena, 1996. gada 13. aprīlis

● Nr. 28 (6679)

ŠODIEN «NOVADNIEKĀ»

«Es biju viena no tiem neprātīgajiem, kas nenobijās no tā briesmīgā vārda «projekts», saka Laila Ģercāne – sociālā projekta «Līvānu renesanse» vietēja koordinatore.

Foto – A.Kursītis
Materiālu lasiet 2. lpp.

3. lpp. – noderīga informācija zemniekiem.

Valstī, kur nefiek domāts par to, lai vecākiem būtu iespēja nopelnīt līdzekļus savu bērnu uzturēšanai, pavisam drīz jāsāk celt jauni ciетumi. Problēm raksts «Celsim jaunus ciетumus?» – 4. lpp.

Izglītības aktualitātes – 5. lpp.

Ar žiglām kājām atnācis pavasarī – par sacensībām skriešanā un soļošanā Preiļu ielās lasiet 6. lpp.

Televīzijas programma nedēļai – 7. lpp.

Cienijamie Preiļu rajona iedzīvotāji!

Neaizmirstiet iemaksāt iedzīvotāju brīvprātīgās medicīniskās iemaksas līdz 1996. gada 20. aprīlim. Iemaksas izdarāmas jebkurā Latvijas krājbankas Preiļu rajona nodaļas filiālē.

Tuvākas ziņas Preiļu slimokasē, tel. 22552, Preiļu rajona veselības nodaļā, tel. 23851.

Vietējās ziņas

Zemes grāmatu rajona nodaļā slodze pieaug

Zemes grāmatu rajona nodaļas priekšniece Lidija Mičule pastāstīja, ka no gada sākuma nostiprināti jau 305 īpašumi. Martā vien tādu ir bijis 110. Tie ir republikas vidējie rādītāji. Taču Latgales rajonu vidū mūsu nodaļa ir ražīgāko vidū.

Slodze darbiniecēm patiešām ir liela. Ierakus dokumentu kalnos, viņas strādā no rīta līdz vēlam vakaram, pašas saka, gluži kā dzimtilvēki klausu laikos. Taču apmeklētāju plūsmā arvien pieaug, un nav paredzams, ka tuvākajā laikā samazināsies. Pirms kāda laika valdība piešķīra Zemes grāmatu nodaļas priekšnieka vietnieka štata vienību, kurai ir tiesneša statuss. Tomēr Latgales rajoniem ir kāda īpatnība – maz juristu kadru. Pareizāk sakot, maz juristu, kuri būtu ar mieru nākt strādāt uz nodaļu. Tāpēc pagaidām jaunā štata vieta vēl ir brīva.

Drīzumā kļūs zināmas jaunākās izmaiņas likumdošanā, kas skar zemes lietas. Izmaiņas paredz lielāku atbildību zemes dienestam, zemes komisijām un vietējām pašvaldībām. Tas nozīmē, ka vēl vairāk saasināsies kāda cita problēma – attiecības starp Zemes grāmatu rajona nodaļu un pagastu lielāko daļu. Lidija Mičule uzsvēra, ka reti kuru lietu nostiprināšanai var pieņemt uzreiz. Krietni daudz ir neprecizitāšu un kļūdu. Acīmredzot, pagastos vēl nav aizmirsusies kādreizējā pieredze, ka rajona priekšniecība visu pateica priekšā, pamācīja un parādīja, kur un kā darīt.

Likumdošana zemes lietās ir sarežģīta, prasa lielu rūpību, uzmanību un zināšanas. To esot apguvuši vien Galēnu, Pelēču, Riebiņu pagastos. Labā kārtībā dokumentus īpašumu nostiprināšanai sagatavo arī Preiļu un Jersikas pagastos, kā arī Līvānu pilsētā (tas ir pilsētas zemes komisijas priekšsēdētājas R.Šmukstes nopelns).

Budžeta apspriešana notiek bez lieliem asumiem

Rajona padomes finansu komiteja savā pēdējā sēdē atbalstīja šī gada budžeta projektu un nodeva to rajona padomes iestāžu izskatīšanai. Šonedēļ to vadītāji un grā-

matveži viens pēc otra ieradās rajona padomē, lai kopā ar budžeta nodaļas darbiniekiem konkrēti analizētu šim gadam paredzētos līdzekļus. Meklētu iespējas, kur var nedaudz ietaupīt, lai papildinātu līdzekļus kādai citai aktuālākai vajadzībai.

Ceturtdien budžeta līdzekļu sadalījumu apsprieda Salenieku pašnionāta pārstāvji. Vajadzību, protams, ir ļoti daudz. Būs jāgādā kurināmais, mikroautobusam nepieciešams dzinēja remonts, vajag saldētājkameru, trīs gadus nav remontēti artēziskās akas sūkņi, jāpērk krāsa un citi materiāli, kas nepieciešami remontam. Bet šogad Salenieku pašnionātam paredzēti tikai 82 procenti no pagājušā gada budžeta. Jāiztiek ar to pašu.

Pagājušajā gadā pašnionātā bija 65 vietas, kuras bija simtprocentīgi aizpildītas. Patlaban pašnionātā ir tikai 58 iemītnieki. Tāpēc viņu skaitu iespējams palielināt, ievietojot Saleniekos tos vientuļos un slimos pensionārus, kuri atrodas kaimiņu rajonu pašnionātos. Tas noteikti būs lētāk, ietaupīsies rajona budžeta līdzekļi.

Rajona padomes budžeta nodaļas vadītāja Lidija Kivleniece pastāstīja:

— Mēs kopīgi meklējam kompromisu, lai izdzīvotu nevis kādai no iestādēm iedalītu vairāk līdzekļu, tajā pat laikā atņemot citai.

Protams, iestāžu vadītājiem ir svarīgi no budžeta saņemt vairāk, lai atļautos veikt visnepieciešamākos remontus vai arī iegādāties metodiskos materiālus.

Situācija šogad būs sarežģīta, jo mēs nevaram prognozēt, kādu summu ik mēnesi pašvaldības saņems no izlīdzināšanas fonda. Piemēram, šomēnes naudu var gaidīt tikai pēdējā dekādē, jo tā sauktās donora pašvaldības fondā gandrīz neko nav ieskaitījušas.

Atšķirībā no pērnā gada naudiņu no Rīgas pa taisno pārskaitīs pašvaldībām. 1995. gadā, kad nauda vispirms ienāca rajonā, bija iespējams palīdzēt tām pašvaldībām, kuras dažādu apstākļu dēļ bija nonākušas kritiskā situācijā (piemēram, nebija līdzekļu kurināmā iegādei).

Tagad katrai pašvaldībai pilnībā nāksies

domāt par to, ir vai nav vajadzīga rezerve ārkārtējām vajadzībām.

Nākamās nedēļas sākumā budžeta projektu rajona padomē apspriedīs veselības aizsardzības iestādes. Līdz ar to saskaņošana būs galā. Koriģēto projektu vēlreiz izskatīs rajona padomes finansu komiteja, pēc kuras tas nonāks padomes deputātu rīcībā galīgai lemsānai.

Latvijas Republikas pilsonības pretendenti jautās un saņems atbildes

Latvijas Republikas pilsonību naturalizācijas kārtībā mūsu rajonā saņēmuši desmit cilvēki. Vēl trīs ir parakstījuši solījumu par uzticību Latvijai.

Vēlēšanos iegūt pilsonību izteikušas piecas jaunietes vecumā no sešpadsmit līdz divdesmit gadiem. Puišu atturība pilsonības iegūšanā, acīmredzot, ir izskaidrojama ar to, ka viņiem kā pilsoņiem nāksies dienēt armijā.

Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes reģionālās nodaļas Preiļu filiāles vecākā referente Silvija Brokāne pastāstīja, ka par pilsonības iegūšanu naturalizācijas kārtībā visvairāk interesējas LR pilsoņu laulātie, kā arī lietuvieši, kuri dzīvo Latvijā.

Izrādās, ka tieši ar lietuviešiem ir vairāk problēmu. Lieta tāda, ka dokumenti viņiem izsniegti Lietuvā, bet naturalizācijai pieņem dokumentus tikai angļu, krievu, latviešu un vācu valodā. Tas nozīmē, ka vajadzīgi notariāli apstiprināti tulkojumi. Preiļu rajonā neviens no praktizējošajiem notāriem tādu pakalpojumus nesniedz. Tāpēc cilvēkiem pēc palīdzības jābrauc uz Daugavpili, kur darbojas Lietuvas Republikas konsulāts. Ceļš un pakalpojumi, protams, izmaksā dārgi.

Lai atbildētu uz visiem jautājumiem, kas Latvijas pilsonības pretendentiem interesē par nepieciešamajiem dokumentiem un par gaidāmajiem pārbaudījumiem, Silvija Brokāne gatavo telefonakciju «Viss par pilsnību». 25. aprīlī visi interesenti no pulksten 10.00 līdz 12.00 var zvanīt pa tālruni 21723. Viņi saņems izsmeltojas atbildes.

L.Kirillova

Sen gaidīti puķu svētki Preiļos

Tīri vai grēks būtu teikt, kā Preiļos ir problēmas iegādāties ziedus. Vajadzības gadījumā to var izdarīt tīri vienkārši — tikai jāpakustina kājas. Puķes ir universālveikalā, ir automašīnās pie tīrģus, ir viesnīcā un pat vairākos pārtikas preču veikalos neiztrūkst pa kādam spainītīm ar Holandes nelķēm.

Bet ko lai dara, ja es gribu kādam uzdāvināt, teiksim, antūrīju, lusianti, cinerāriju vai strelēciju?.. Līdz šim mana vēlēšanās tā arī būtu palikusi astrālajā līmenī, jo kur lai es rautu tos brīnumus. Taču šonedēļ sapratu, ka mani sapņi var piepildīties. Vēl vairāk — ja gribu, varu nopirkt un savā dzīvoklī lepnākajā vietā nolikt podiņu ar palmu, filodendru vai pat ananāsu.

Lieta ir tāda, ka jau vairākas dienas daudzu pilsētnieku acis un sirdis priecē lielais ziedu un puķu klāsts dārzenų veikala telpās, kura saimnieki pieticīgi parāvušies maliņā un atbrīvējuši vietu individuālā uzņēmuma «Dārznieks-96» veikalam.

Individuālā uzņēmuma darbības veids būs dārkopības produkcijas iepirkšana, audzēšana, realizācija, apzaļumošanas pakalpojumu sniegšana, kā arī lauksaimniecības produkcijas ražošana, pārstrāde un tirdzniecība. Lielākā daļa no tā visa

«Dārznieka» saimnieks Ēvalds Daukšts, viņam palīdz Vija Daukste un veikala pārdevēja Marija Lāce.

vēl tikai būs. Pašlaik Ēvalda Daukšta ziedu veikalā var iegādāties visdažādākos telpaugus, grieztos ziedus, var pieteikt jaukus un īpatņņus pušķus kādām sevišķām svinībām, piemēram, kāzām.

Veikala pārdevēja Marija Lāce pastāstīja, ka apmeklētājus ļoti interesējo-

spējas iegādāties augļu kokus, potzarus, zemeņu stādus un daudz ko citu, kas dārkniecībā un puķkopībā visai nepieciešams.

Tātad, interese ir, un lai jaunajam veikalam labi veicas!

L.Kirillova
A.Šņepsta foto

«Es biju viena no tiem neprātīgajiem, kas nenobijās no tā briesmīgā vārda «projekts»»,

stāsta Laila Gercāne — sociālā projekta «Līvānu renesanse» vietējā koordinatore

◆ Ir pagājuši daži mēneši, kopš noslēgusies modeļprojekta izveide Līvānu pilsētā. Šis darbs, daļa no PHARE sociālā sektora programmas Latvijā, ilga no 1995. gada maija līdz 1996. gada janvārim, un projekta mērķis bija ierosināt procesu, kurš Līvānos radītu jaunus darba vietas, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju dzīves apstākļus un veicinot sociālo integrāciju, jo 90. gadu straujās izmaiņas ekonomikā bija radījušas Līvānos dramatisku situāciju — nestrādājošas rūpnīcas, augstu bezdarba līmeni, depresiju un pasivīti iedzīvotāju vidū un strauju dzīves līmeņa krišanos. Tādēļ atbalstāma bija ikviena aktivitāte, kas samazinātu pilsētā bezdarbu un tā radīto sociālo spriedzi. Projekta darba organizācijai tika izveidota vadības grupa (Līvānu pašvaldība, NVD, privātuzņēmēji, organizācijas un iedzīvotāji) un grupas izvēlēto aktivitāšu uzsākšanai un attīstīšanai, kā arī iedzīvotāju informēšanai par projektu tika iecelta vietējā koordinatore Laila Gercāne. Beidzoties 8 mēnešus ilgajam darbam, Laila ir apkopojusi projekta pieredzi Līvānos, un tā būs modelis sociālajiem projektiem arī citās Latvijas pilsētās, kam raksturīgs augsts bezdarba līmenis un ekonomiskā stagnācija. Tomēr 8 mēneši ir daudz par maz, lai šādā situācijā realizētu projekta mērķus, pēc Lailas atzinuma tam vajadzīgi vismaz 2 gadi. Kāpēc, — par to viņas stāstījumā.

Sākums

Līvānos un citur Latvijā līdzīgi projekti līdz tam nebija organizēti, un nevienam nebija ne jausmas, kas tas tāds. Nedaudz sociālā projekta darba organizēšanu apguvu, studējot Somijā. Protams, bijušajā padomijas pilsētā tas ir pilnīgi savādāk nekā Ziemeļvalstīs.

Pagājušā gada martā uzzināju, ka man šāds projekts būs jāorganizē Līvānos. Pilsētā ieradās arī pārstāvji no Eiropas Kopienas, lai iepazītos ar situāciju un noskaidrotu, vai Līvānos ir aktīvi cilvēki, kas var strādāt šajā projektā. Izrādījās, ka lielākā daļa aktīvo jau sen ar kaut ko nodarbojas.

Pieredzi projektu darbā ieguvu Dānijā, jo pirms tam man nebija nekāda atskaites punkta. Līvānu situāciju ar Dāniju salīdzināt nevar. Ar katru bezdarbnieku tur strādā vesela armija, lai viņus aktivizētu. Arī izdzīvošanai minimāli līdzekļi viņiem ir, ar tiem kaut ko var uzsākt. Bet Līvānos daudziem vispār nebija nekā, un iekustināt viņus darbībai ir ļoti grūti.

Šo braucienu uz Dāniju noorganizēja EK, tā apmaksāja arī visus ceļa izdevumus, dzīvošanu tur un pieskārta nelielu summu darba organizēšanai Līvānos. Pilsētas domes finansiālais atbalsts šim projektam bija balvu fonds biznesa ideju konkursam, sociālā nodokļa maksājumi par divām bezdarbniecēm Teklu Kozuli un Lolitu Beču, kuras pusgadu strādāja šajā projektā, un projekta darba grupai iespējas izmantot domes telefonu, faksu un kompjūteru. Kopumā tas bija bezfinansējuma projekts bez līdzekļu piesaistes kādām konkrētām programmām.

Tiesi tāds pats projekts tagad būs Krāslavā, kur tiks izmantota Līvānu pieredze. Ja kāds pirms manis Latvijā jau būtu organizējis ko līdzīgu un man iedevs Latvijas apstākļiem pielāgotu gatavu modeli, protams, man būtu vieglāk.

Paldies tiem, kas mani šajā darbā atbalstīja: pilsētas mēram V.Gercānam, vietniecei R.Šmukstei, NVD Līvānu biroja vadītājam M.Tormanam, NVD Preiļu rajona nodaļas vadītājam S.Bernānam, rajona attīstības plānošanas nodaļas vadītājam V.Stūrī, deputātiem J.Liepam un J.Brencim, uzņēmējam D.Pfrofrodam u.c.

Bezdarbnieki

Pavisam maz ir tādu bezdarbnieku, kuriem vajadzīga tikai neliela palīdzība, lai viņus aktivizētu kaut ko darīt.

Kad veicām bezdarbnieku aptauju, izrādījās, ka ap 60% ir bez profesionālās izglītības. Tā ir lielā masa no rūpnīcām, daudzi no viņiem ilgstošie bezdarbnieki. Viņus iespējams tikai pārkvalificēt vai apmācīt strādāt atbilstoši modernai tehnoloģijai, jo tā darba pieredze, ko viņi ieguvuši strādājot rūpnīcās ar novecojušām iekārtām, šodien vairs nav derīga.

Šī projekta pozitīvā puse ir tā, ka tagad daudzi bezdarbnieki izrāda interesi par apmācības kursiem, pat tiem, kas tiek organizēti Rīgā. Sākumā ļoti daudzi bija pret. Mēs informāciju par kursiem likām uz stenda domē, to piesūtījām

bezdarbniekiem mājās. Viens cilvēks pat atnāca pie mums lamāties, jo kur viņš varot braukt mācīties, ja viņam esot 55 gadi...

Daudzi bija izteikuši vēlēšanos apgūt dažādus lietiskās mākslas veidus — aušanu, klūdziņu pīšanu u.c. Arī no Līvānu mākslas skolas pedagogu puses bija interese apmācīt šos bezdarbniekus. Kopā mēs uzrakstījām apmācību programmu. Ceru, ka šī iecere tiks īstenota.

Pilsētā pašreiz tiek iekārtots arī darba meklētāju klubs (Līvānu bērnu mūzikas skolas ēkā). Sākumā bija doma, ka tā būs bezdarbnieku kafējnīca, kur tikties, pārrunāt problēmas, apmainīties ar informāciju, kur uzaicināt lektorus. Ideja, ka tam jābūt klubam, kur notiks arī bezdarbnieku apmācība, radās vēlāk. To atbalstīja arī NVD, kas finansē kluba iekārtošanu un maksās diviem tā darbiniekiem algas. Keramiķe Lolita Beča, savukārt, kluba vajadzībām uztaisīja trauku komplektu.

Darba meklētāju klubs turpinās to darbu ar bezdarbniekiem, ko mēs projektā «Līvānu renesanse» aizsākām. Klubā ar šiem cilvēkiem strādās arī psihologs. Tiesi pārliecināšana un iestāšanās ir vissarežģītākais darbs ar bezdarbniekiem un, diemžēl, arī ar uzņēmējiem, un tas patērē visvairāk laika.

Uzņēmēji

Uzņēmēji Līvānos uzskata, ka viņi ir ļoti gudri. Diemžēl viņu uzņēmumos jau vairākus gadus nerodas jaunas darba vietas vai tās pat samazinās. Labi, ka dažos uzņēmumos vismaz bezdarbniekus algotajos sabiedriskajos darbos vēl nem preti.

Mēs atklājam, ka ir totāls zināšanu trūkums. Bet viņi ir tik ļoti pārliecināti par savu biznesu un absolūti nav atvērti jaunai informācijai, izņemot dažus (J.Urbānovičs, I.Beķere u.c.).

Mēs veicām uzņēmēju aptauju, un, izrādās, lielākajai daļai nav pat oficiālas versijas par savu uzņēmumu, — ko viņi ražo, kādā apjomā, cik cilvēku tur nodarbināti. Mūsu uzņēmēji tric bailēs, un tas jau pierāda, ka viņu uzņēmumam iet slikti. Tirs bizness nav nekur pasaulē, bet nevar taču dzīvot mūžīgās bailēs no nodokļu inspekcijas, no reketa, no policijas, no domes, jo tie, kam vajadzēs, tik un tā atradīs. Oficiāliem datiem par savu uzņēmumu ir jābūt. Citādi sanāk, ka Līvānos neviens neko neražo, tikai a/s «Līvānu stikls», kas ar savu produkciju piedalās gadatirgos un izstādēs. Vispār uzņēmēji ir absolūti neinformēti par tirdzniecības un citām izstādēm un nekur nepiedalās.

Noteikti būtu jāizdod Līvānu uzņēmumu katalogs, ar ko iepazīstināt sadarbības partnerus. Tur jābūt ieinteresētībai arī no uzņēmēju puses un jāziedo šim mērķim līdzekļi. Bet liela daļa ir pārliecināti, ka kontaktus viņi paši atradīs.

Nesen mēs aptaujājām visus uzņēmējus vēlreiz, kas viņiem nepieciešams, kādu specialitāšu strādnieki viņiem vajadzīgi, lai bezdarbniekus NVD varētu apmācīt un sūtīt uz šo uzņēmumu jau kā speciālistus. Tikai pāris uzņēmēji pateica, kādas specialitātes viņiem būs vajadzīgas, pārējiem 100% viss ir vislabākajā kārtībā.

Arī tirgotāji pēc palīdzības nebrēc, lai gan apliecinājums, ka viņiem nav zināšanu marketingā, redzams pilsētā ik uz soļa. Nevar blakus atrasties divi veikali un pārdot vienādu preci, un abi tad sūkstās, kā viņiem tagad neveicas. Ja mums ir ap 50 veikalu, tad 30 tirgo vienu un to pašu. Bet es taču iešu uz vienu veikalu, nevis uz 30.

Mēs centāties uzņēmējus iekustināt, domē biznesa konsultācijas viņiem sniedza Džeina Darlinga no ASV Miera korpusa. Daugavpils UAC tagad piedāvā mūsu uzņēmējiem lasīt lekcijas, bet visai grupai tas maksātu ap Ls 30, un atkal būs problēmas šo grupu nokomplektēt, jo uzņēmēji jau tāpat ir ļoti gudri. Atkārtoti sniegt konsultāciju apsolijsies arī Dž.Darlinga.

Projekta laikā centāties izveidot biznesa konsultāciju centru vai UAC filiāli, kur būtu informācija par visām biznesa aktivitātēm Latvijā. Bez tam vajadzīgs finansējums. Šī paša iemesla dēļ ideju līmeni palika municipālais mazā biznesa atbalsta fonds.

Realizētās idejas

Projekta laikā par Līvāniem savācām daudz informācijas (uzņēmumi, resursi utt.), ko tālāk var izmantot pilsētas attīstības plāna izstrādāšanā.

Otrs paliekošs darbs ir Līvānu laikraksta «Mazpilsēta» izdošana. Tā pirmais numurs izmaksāja ap Ls 30, Ls 100 apjomā dome nofinansēja tā reģistrēšanu Tieslietu ministrijā. Laikraksta kompjuertersaļikšanu bija vērtīgi apgūt ne tikai abām bezdarbniecēm T.Kozulei un L.Bečai, kuras pie tā strādāja, bet arī man pašai. Tas ir tikai sākums, avīzei jāizveido noteikts stils, varbūt uz sabiedriskiem pamatiem darbosies arī tās redkolēģija.

Mums izveidojās arī laba sadarbība ar tūrisma aģentūru «Latvia Tours». Mēs, kopā ar bezdarbniekiem, izveidojām tūrisma maršrutu, apkopojām visus datus, uztaisījām fotogrāfijas. Visu aizsūtījām aģentūrai, un viņi izveidos krāsainu maršruta aprakstu. Perspektīvas tūrisma maršrutam ir, jo līdz šim tūrisma aģentūrām bija visai skopa informācija par Latgali.

Pagaidām nav neviena, kas tuvējā apkārtnē nodarbotos ar lauku tūrisma attīstību, tur atkal jāiegulda līdzekļi, un lauku māju saimniekiem pašiem šajā virzienā daudz jāizglītojas. Lai aktivizētu pašus bezdarbniekus un uzņēmējus meklēt iespējas uzņēmējdarbības attīstībai, tika rīkots biznesa ideju konkurss.

Pilsētas attīstība

Mūsos vēl «sēž» lielapjoma domāšana, — 1000 strādnieki, tas jau ir kaut kas! Tos uzņēmumus, kas veiksmīgi strādā, un kuros ir nodarbināti 20 cilvēki, mēs par nopietniem neuzskatām.

Ja es pirms tam biju aktīva rūpniecības piekritēja, tad projekta laikā sapratu, ka nav mums vairs to smadzeņu, kas rūpniecību paceltu pasaules tehnoloģijas līmeni. Savukārt, brīnums būtu, ja Līvānos ienāktu investors ar savu tehnoloģiju un intelektuālo potenciālu, un vietējos izmantotu kā melno darbspēku.

Daudz reālāk būtu veidoties nelieliem uzņēmumiem. Ceru, ka saglabāsies stikla ražošana un kokapstrāde, kā virziens varētu attīstīties šūšana, jo pilsētā ir daudz šuvēju — bezdarbnieku no «Asotes» un «Elektras» filiālēm. Bet atkal, protams, problēmas ar tehnoloģiju un šuvēju kvalifikāciju. Tāpat paliks un attīstīsies apkalpojošā sfēra, varbūt ar laiku sasniedzot atzīstamu līmeni.

Jebkurā gadījumā, projekta laikā ir izstrādātas daudzas idejas pilsētas attīstībai, un ja pašvaldībai radīsies līdzekļi, mēs zināsim, kur tos novirzīt.

Beidzot darbu projektā «Līvānu renesanse», Laila Gercāne turpina strādāt pilsētas pašvaldībā kā sociālā darbiniece. Uz jautājumu, vai Līvānos ir sākusies renesanse, Laila atbildēja: «Jā, noteikti!»

Daina Kursīte

Līgas Jukšas gleznu izstāde Preiļos

Pēc dzimšanas vietas — aizkraukliete, nu — rēzekniete, Līga Jukša preiļiešiem kā pirmajiem nodod vērtējumam savas sirds un rokas veikumu — gleznas. A.Šņepsta foto

Pagājušajā gadā mākslas dienu laikā Preiļos bija skatāmi jaunās gleznotājas Gundegas Rancānes darbi. Toreiz uz izstādes atklāšanu Preiļos bija ieradusies arī citi Rēzeknes mākslas koledžas audzēkņi, kuri solījās ar saviem darbiem iepazīstināt preiļiešus.

Šo ideju pārvērst īstenībā izdevās Rēzeknes mākslas koledžas audzēknei Līgai Jukšai. Par ieceres organizatorisko pusi no mājsniekiem gādāja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs, telpu Līgas jaukajām gleznām atvēlēja Preiļu 1. vidusskola. Un tā 10. aprīlī skolas jaunajā plašajā un vēl neapdzīvotajā skolotāju istabā skatītāji varēja iepazīties ar pašu jauno gleznotāju, viņas skolasbiedriem un draugiem — topošajiem māksliniekiem. Audzēknes pirmo izstādi izvadot ļaudis, ceļa vārdus teica mākslas skolas direktors Osvalds Zvejsalnieks, atceroties, kā mākslas dienas — pompozi, svīnīgi, plaši notika kādreiz un izsakot nesapratni, kāpēc mūsu jaunās brīvvalsts dzīve ir sākusies nojaucot un sagraujot visu to, kas bijis arī labs, šai gadījumā, attieksmi pret mākslu, kultūru.

Varbūt tāpēc, ka jaukšanas periods ir nesalīdzināmi isāks un ātrāks nekā celšanas, un graušanas rezultāts tūlīt redzams.

Līga cēlusies no Aizkraukles, viņai pašai šodien liekas neparasti, ka mūžā pirmā darbu izstāde skatāma Latgalē. Viņas darbos dominē gaišas krāsas, tajās redzams, kā viņa pati teica, katram jaunam māksliniekam vispirms izietais kļūso dabu posms. Nu viņa pamazām sāk pievērsties arī portretiem. Izstādē izlikti 12 darbi.

Izstādes atklāšanā māksliniece saņēma apsveikumus, ziedus no muzeja, kultūras darbiniekiem, mājas saimniekiem — 1. vidusskolas skolotājiem, no Gundegas Rancānes, kura bija ieradusies ar māti un tēvu — kokačurnieku Antonu Rancānu, muzikālu apsveikumu — dziesmas no 1. vidusskolas pedagogiem Ilzes Rožinskas un Ulda Bērziņa. Nezināmu iemeslu dēļ uz izstādes atklāšanu nebija aicināti skolēni, pat ne tie, kas savus nākotnes nodomus saista ar mākslu vai šo koledžu, vai tie, kam šajā dienā bija zīmēšanas stundas. Visi skaistie un skanīgie, un ļoti pareizie vārdi par mākslu klātesošajiem pieaugušajiem slidēja garām kā senzināmas patiesības, bet tās auditorijas, kas tos dzirdētu pirmo reizi, zālē nebija. Arī cieņīgi no Rēzeknes par to izteica izbrīnu.

Kopumā rajonā mākslas un mūzikas dienām paredzētās izstādes un sarīkojumi desmit dažādās vietās.

Ierodoties aplūkot gleznu izstādi Preiļu 1. vidusskolas jaunās piebūves telpās, skatītāji noteikti pievērsīs uzmanību arī SCO celtnieku darbu kvalitātes reklamai — haotiski raibiem krāsu satecējumiem uz sienām, ko radījis kūstošais sniega ūdens izspiežoties cauri jumtam un sienām.

Līvija Rancāne

Par augu aizsardzību

Ir aprīlis, un katram saimniekam sa-traukts prāts, jo vēl laukus klāj sniegs, bet kalendārā jau sējas laiks. Šis gads zemkopībā ir cīņas ar nezālēm gads, gads — ražu kāpinājumam. Tāpēc tik cītīgi tika apmeklētas un rūpju pilnas bija mācību stundas zemniekiem pagastos.

Gribētos pievērst visu zemes lietotāju uzmanību tam, ka valstī ir pieņemts likums «Par augu aizsardzību». Šis likums uzliek zināmus pienākumus, kuri obligāti jāpilda ikvienam zemes apsaimniekotājam. Nedrīkst aizmirst, ka ir jāaudzē kultūraugi nevis nezāles. Lai cīnītos ar nezālēm un nebūtu jāmaksā sods par nezāļu pavairošanu, zemnieki izrāda lielu interesi par nezāļu ķīmisko apkaršanu.

Visi augu aizsardzības līdzekļi ir vairāk vai mazāk indīgi, ar tiem var piesārņot vidi vai arī tie var izraisīt dažādas nevēlamas sekas cilvēkiem un dzīvniekiem. To lietošanai jābūt pamatotai, reizē jāievēro visi darba drošības un vides aizsardzības noteikumi. Augu aizsardzības likums paredz, ka, lai tirgotos ar augu aizsardzības līdzekļiem, jābeidz konsultantu kursi augu aizsardzībā Jelgavā un jāizņem licence Valsts augu aizsardzības stacijā Rīgā.

Visi augu aizsardzības līdzekļi mūsu valstī tiek iepriekš pārbaudīti, tad reģistrēti ar savu numuru un iedalās 3 grupās:

1. grupa — augu aizsardzības līdzekļi, kurus drīkst lietot tikai augu aizsardzības speciālista vadībā.

2. grupa — augu aizsardzības līdzekļi, kurus drīkst lietot tie zemes lietotāji, kuri apguvuši minimumu augu aizsardzībā.

3. grupa — augu aizsardzības līdzekļi, kurus drīkst lietot visi.

Lai gūtu zināšanas augu aizsardzībā, 17. aprīlī plkst. 10.00 rajona padomes zālē turpināsīm mācības. Visus, kas vēlas strādāt augu aizsardzībā, lūdzam ierasties uz mācībām.

**J. Stikāne,
Preiļu rajona Valsts augu
aizsardzības stacijas
vecākā inspektore**

LAPPUSE ZEMNIEKIEM

Augu aizsardzība aprīlī

Aprīlī, kad paredzama strauja sniega kušana, vispirms jāpārbauda par palu ūdeņu novadīšanu no ziemāju laukiem, izrokot grāvīšus ūdeņu notecēi. Lai ziemas novājīnātie ziemāji ātrāk nostiprinātos un labāk spētu pretoties augu slimībām, nedrīkst kavēties ar slāpekļa virsmēslājumu ziemāju sējumiem. Slāpekļa mēsli izsējami augu veģetācijas atjaunošanās laikā, tas ir, kad diennakts vidējā temperatūra sasniedz +15 grādus C.

Jāpārskata kartupeļu sēklas materiāls. Ja kartupeļu bumbuļi inficēti ar brūno, sauso un slapjo puvi, melno kraupi, tie jāpārslā, rūpīgi atšķirojot iepuvušos, bojātos bumbuļus. Kartupeļi ir izturīgāki pret slimībām, ja tos pirms stādīšanas iesilda. Kartupeļus iesilda 15-20 grādu C temperatūrā un tie skaitās iesildīti, ja asni agrinām šķīrnēm sasnēguši 5 mm garumu, bet vēlinām — 1-2 mm. Kartupeļu melnā kraupja un citu slimību ierobežošanai vēlams sēklas materiālu pirms stādīšanas apstrādāt ar fungicīdiem: tekto — 90-120 ml/t sēklas, ditānu M-45 — 2-2,5 kg/t, TMTD — 1,25 kg/t, benlatu — 1 kg/t vai fenorāmu — 2 kg/t. Ja jāapstrādā sadīguši bumbuļi, tad preparāta devu samazina uz pusi.

Kodinot ar slapjo paņēmienu, kodnes devu izšķidina 50-70 litros ūdens un stādāmajā mašīnā izsmidzina ar speciālām spraus-

lām. Ar rokas smidzinātāju apsmidzina nelielus sēklas daudzumus kastēs, sabērumos vai ieberot stādāmajā mašīnā. Kodinot ar sauso paņēmienu, ar kodni bumbuļus apputina kastēs vai ieberot stādāmajā mašīnā.

Lai kartupeļi mazāk slimotu ar dīgstu puvi (melno kraupi), kartupeļi stādāmi, kad augsne iesilusi līdz 8 grādiem C. Ja tas nav izdarīts rudenī, tad ir pēdējais laiks pārliecināties, vai kartupeļiem paredzētājā laukā augsne nav nematode, kas ir karantīnas objekts. Lai to izdarītu, jāņem augsnes paraugi un jānosūta analizēm uz karantīnas laboratoriju.

Katram saimniekam jau jābūt skaidrībā, kur un kā tiks kodināta graudaugu un āboliņa sēkla. Jāsaprot, ka sēklas kodināšana, uzkaisot kodni uz sējmašīnā iebērtiem graudiem un izmaisot tos, nav pieļaujama, jo kodne nepieklūst visiem graudiem. Daļai sēklas graudu kodnes būs par daudz un tie slīktāk sadīgs, bet bez kodnes palikušā sēkla dos slimus augus.

Ja sēkla jākodina savā saimniecībā, tad vislabāk izmantot betona javas maisītāju. Betona maisītājā ieber 50 kg graudu. Tad kādā trauciņā ieber vajadzīgo kodnes daudzumu (100 g, ja kodnes deva 2 kg/t) un uz-

lej 0,4 litri ūdens un samaisa. Ieslēdz maisītāju un, kad tas sācis griezties, uz graudiem lēnām uzlej sagatavoto šķīdumu. Kodina apmēram 5 minūtes, pēc tam graudus izber maisos.

Vasarāju labību kodināšanai izmanto visas pieejamās kodnes. Vislabākā efektivitāte slimību ierobežošanā ir baitānam-universālam, lietojot 2 kg/t, fenorāmam — 2 kg/t, vitavaksam 200 FF — 3 l/t un benlatu un TMTD maisījumam — 1,5 + 1,5 kg/t. Lietojot TMTD vienu pašu devu 2 kg/t, tas neiznīcinās putošās melnplaukas.

Ļoti svarīga ir arī āboliņa sēklu kodināšana, kas parasti cieš no furazilās sakņu puves. Šim nolūkam piemēroti ir benlats vai TMTD, lietojot tos devās 0,3-0,4 kg uz centneru sēklas.

Strādājot ar kodnēm, jāievēro visi veselības un dabas aizsardzības pasākumi: jālieto gumijas cimdi, respirators un aizsargbrilles. Pēc darba beigšanas betona maisītāju vispirms izskalo un tad izmazgā ar 3% kalcinētās sodas šķīdumu un pēc tam izskalo ar tīru ūdeni. Izpurina un izmazgā darba drēbes un nomazgā rokas. Mazgāšanas ūdeņi nedrīkst nokļūt ūdenskrātuvēs.

Gunta Bērziņa, Dr. agr.

Segmateriāls dārzeņiem

Pavasari gaisa temperatūra bieži ir zemāka nekā siltummielošajiem dārzeņiem ir nepieciešams.

Dārzeņu piesegšanai izmanto no propilēna, poliesterā vai poliamīda izgatavotu vienkāršu, efektīvu sintētiskās šķiedras segmateriālu. Tam ir dažādi nosaukumi: flizelīns, agrotīkls, Agryl, Lutrasil, Myrex, Base UV, Wigofil un citi.

Tas var būt balts, pelēks, melns un citāds. Platuma izmēri var būt sākot no 1,5 līdz 12,75 m un garums no 200-500 m. Tam var būt dažāda izturība un biežums, ko norāda skaitlis aiz nosaukuma, piemēram, Base UV 17. To izmanto augu nosegšanai, apģērbu šūšanai un celtniecībā — plaisu nosegšanai telpās.

Segmateriāls ļauj ievērojami ātrāk uzskat sēju un stādīšanu, jo aizsargā augus no nelabvēlīgiem laika apstākļiem, kā arī no kaitēkļiem un putniem. Tas ļauj cauri mitrumu, apgaismojumu, aizsargā no vēja un no salnām: parastais līdz -2 grādiem C, bet biežākais un dubultais segums līdz -5 grādiem C. Zem seguma gaisa temperatūra ir par 2-5

grādiem C augstāka nekā virs segas, gaisa mitrums zem segas paaugstinās par 10-20%. Augsnes temperatūra 10 cm dziļumā zem segas ir par 0,5-1 grādu siltāka nekā nepasegtā augsne. Tā kā augsne zem seguma labāk iesilst, izveidojas labāki apstākļi augu augšanai un attīstībai un ražu var iegūt par 1-2 nedēļām ātrāk un tā ir lielāka, ļauj pagarināt sezonu arī rudenī. Gaismas caurlaidība lietošanas laikā samazinās tikai nedaudz. Ja ar segmateriālu rikojas uzmani, tad tas kalpo 2-4 sezonas. Tas ir ūdens caurlaidīgs un laistīšanu var veikt nenonēmot segumu.

Segmateriālu uz lauka vai dības izklāj tūlīt pēc sējas vai stādīšanas. Tā kā m² sver tikai 17 g un augi augšanas laikā to paceļ par 10-15 cm, tas jāuzklāj brīvi, nenospriegojot. Seguma galus un sānu malas ik pēc 0,5-1 m pierok vai uzber zemi.

Flizelīnu ieteicams lietot agrariem galviņkāpostu, ziedkāpostu, redīsu, salātu un ci-

tiem stādījumiem, kā arī gurķu, kabaču un citu siltumprasīgo dārzeņu un dēstu audzēšanai. Sekmīgi to var izmantot zemeņu un agro kartupeļu nosegšanai. Tomēr jāievēro, ka segums aizkavē apputeksnētāju kukaiņu piekļūšanu augiem, tāpēc ziedēšanas laikā segumu noņem vai no sāniem paceļ.

Flizelīns labi noder neapkurināmo stikla un plēves seguma siltumnīcu, kā arī steidzināmo loku un sipolpuķu pārsegšanai.

Blīvākie segmateriāli ar svaru 30 g/m² paredzēti augu piesegšanai ziemā, pasargājot tos no kailsala un krasām temperatūras svārstībām. Tos plaši izmanto dekoratīvā dārzkopībā.

Melno flizelīnu ar blīvumu 60-100 g/m² izmanto augsnes mulcēšanai, audzējot gurķus, zemenes un citus augus.

Sezonas beigās segmateriālu iztīra, uzmanīgi nomazgā, izžāvē, satin rullī un tumšā, sausā vietā uzglabā līdz nākošai sezonai.

Benita Derilo, Dr. agr.

Kāds saimnieks, tāds zirgs

Kopjot zirgus, katrs izstrādā savu metodi. Īsumā pacentišos pastāstīt par savējo. Sākšu no brīža, kad ķēve vēl ir tikai grūsnā. Labi, ja ir iespēja ziemā grūsnai ķēvei izkustēties aplokā, pagalmā vai piesietai ķēdē. Ja šādas iespējas nav, jāatrod veids, kā vismaz pusstundu ļaut tai izkustēties. Jāpiebaro ar sāli, arī burkāniem.

Ja ķēvei ir pirmā grūsnība, to jāpagatavo kumeļa zīdīšanai. Sākumā glauda kaklu, mierīgā balsī sarunājas, tad turpina glaudīt paslēpenes un pupas. Ķēvei jābūt mierīgai.

Trešajā dienā vai pēc nedēļas, atkarībā no kumeļa pašsajūtas, ja labs laiks (nav lietus, vēja, aukstuma virs mīnus 18 grādiem), vēlams kumeļu izvest pirmajā pastaigā. Trīs mēnešu vecumā vēlams, lai kumeļš prastu noturēt līdzsvaru uz trim kājām, pakāpeniski jānolīdzina nagi, jāradina pie apaušiem.

Nepieļaujiet rupju kļūdu — nebarojiet kumeļu no rokas ar kārumiem (maizi u.tml.), jo vēlāk šādi baroti zirgi var kļūt.

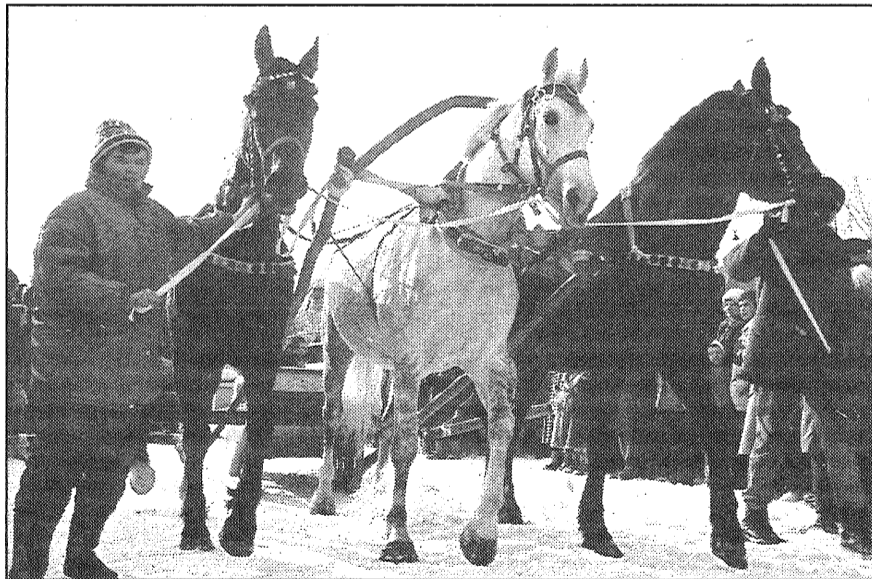
Sešus mēnešus vecam kumeļam droši jāiet aiz apaušiem līdz saimniekam, jānotur līdzsvars uz trim kājām, jāļauj, lai saimnieks viņam paceļ katru kāju atsevišķi. Taču to nedrīkst darīt rupji un straujām kustībām. Pirms pacelt kāju, kumeļu aplauda, pakāpeniski nonākot līdz potītei. Piemēram, paceļot kreiso kāju, ar kreiso roku ņemam potīti, bet ar labo roku vieglitiņām paklapē pa pēdas apakšdaļu. Ja kumeļš kāju neceļ, tad otram cilvēkam, kas stāv blakus un aiz apaušiem tur kumeļu, tas jāpaved soli uz priekšu vai atpakaļ, sakot: «Dod kāju!» Sešu mēnešu vecumā kumeļu laiks atšķirt no mātes. Ja saimniekam atļauj telpas, tad ķēvi labāk lecina rudenī. Ķēvei grūsnība parasti ilgst 11 mēnešus un plus vai mīnus 2 nedēļas. Tā kā maijā sākas lauku darbi, tad kumeļu ērtāk atšķirt aprīļa sākumā, lai ķēve nesatrauktos.

Kumeļam centieties vismaz divas reizes nedēļā atkārtot kāju pacelšanas vingrinājumus, piemēram, tirot nagus.

Lūk, kumeļam jau gads. Bezrūpīgā bērnība beigusies. Mēģiniet viņu pieradināt pie grožiem. Ja kumeļš ir mierīgs, tad grožus

atkal jāpievelk. Labi, ja jums ir iespēja kumeļu palaist aplokā vai turēt piesietu. Pēc nodarbībām kumeļu sagatavojiet saku uzlikšanai, piemēram, sasietu siksnu pārmetiet pāri galvai.

Nebūtu slikti izgatavot kaut ko līdzīgu

piestipriniet pie apaušiem. Ja kumeļu grūti savaldīt, nepieciešami iemaukti. Saimnieks iet aizmugurē ar grožiem rokā un māca kumeļam pagriezties pa labi, pa kreisi un komandu «stāt!». Kad kumeļš to ir apguvis, jāmaca tam iet atpakaļ. Pat pēc pirmā pareizi izdarītā soļa to noglaudiet un pasakiet: «Labi, malacis!» un ar balsi intonāciju lieciet viņam to saprast.

Nodarbības kumeļam pareizi jātur galva, nedrīkst to pārāk pacelt vai nolaist. Pie tam mutei jābūt aizvērtai. Grožus nevis vienkārši jāsavēl, pārmaiņus nedaudz jāatlaiz un

sakām un kumeļu pieradināt pie smagumu pārvietošanas. Sāciet, piemēram, no 5 kilogramiem un turpiniet divas minūtes. Jāskatās, lai kumeļam neiesistu pa kājām.

Labs saimnieks zirgu telpās novieto sausu un mierīgu. Dzert dod divas stundas pēc nodarbībām. Kāds saimnieks, tāds zirgs. Ja saimnieks būs uzmanīgs, pacietīgs, kumeļu labi baros, tad arī zirgs būs labs.

Zirgs ļoti labi uztver balsi intonāciju, ie-gaumē ne tikai komandas: «Tprū!», «Nū!», arī «Pa kreisi!», «Pa labi!», «Stāt!», «Atpa-kaļ!».

Kumeļus ganībās tur no pavasara līdz rudenim. Jāturpina pieradināt celt kājas, jākopj un jātīra nagi, lai neizveidojas plaisas. Divgadīgu kumeļu laiks gatavot jūgšanai ragavās. Tāpat kā iepriekšējās nodarbībās, pakāpeniski sagatavojiet ragavu vilkšanai ar smagumu uz tām. Pēc 3-4 dienām, kad zirgs mierīgi reaģē uz kravu aizmugurē, neskries ātrā soli, viņu varēs jūgt ragavās. Vairākas dienas nodarbojieties viņam pazīstamā vietā.

Iemāciet zirgu izkustēties no vietas mierīgā soli vismaz 5-10 minūtes, tikai tad pārmaiņus brauciet soļos un rikšos.

Nepārpūliet zirgu, slodze jāpielina pakāpeniski. Tad kumeļš būs mierīgs un līdzsvarots. Nodarbojieties ar zirgu vismaz pārdienām, bet no nodarbībām brīvajās dienās un pirms tām izlaidiet aplokā (tikai ne atkalā).

Ja jūs bieži ar zirgu nodarbošities, tad pavasarī to varēs izmantot vieglākos darbos dārzā. Ja nav laika zirgu apmācīt pakāpeniski, tad labāk lai tas vienkārši ganās.

Kad rudenī zirgs sasniegs triju gadu vecumu, ja nav bijusi iespēja nodarboties vasarā, pēc iespējas ātrāk jāskatās atkārtot iemācītā. Nevajag steigties zirgu iejūgt pēc ilgāka pārtraukuma, kamēr nav atkārtoti pagriezīni un apstāšanās.

Zirga raksturs pamatā atkarīgs no apieša-nās ar to. Daudzi zirgi ļoti ilgi atceras pāri-nodarījumus, arī izlabot pielaištās kļūdas ir grūti.

Pret zirgu nedrīkst izturēties kā pret dar-barīku. Starp citu, tas tāpat vien nekad ne-iespers vai neiekodīs. Darbā vienmēr cen-tieties iepriekš paredzēt pārslodzi vai izbīli. Pirms došanās ceļā neriskējiet, pārbaudiet iejūgu un ratus.

**Klaudija Gude,
zirgkope
A.Samuilova foto**

Nicgales prinči un Preiļu preiļenes

Nicgales pamatskolas dramatiskais pulciņš ciemojās Preiļu bērnu un jauniešu centrā ar izrādi «Pelnrušķīte». Cik gan daudz vienlaikus uz skatuves bija prinču un prinčesu, to redzēja tikai skatītāji, kuri bija atnākuši uz šo izrādi! Pēc tam visiem bija maža ekskursija pa namiņu. Bet nesen Preiļu jaunrades centra dramatiskais pulciņš uz Nicgali devās atbildes braucienā. Nicgales pamatskola, kaut arī atrodas vecā ēkā, ir siltā un jauki iekārtota, arī paši mājiņieki bija ļoti viesmīgi.

Tad sākās koncerts, kas bija veltīts pavasara atnākšanai. Mēs uzstājāmies pirmie ar A.Saksē pasaku «Jasmīns» un veco labo pasaku «Kukulītis», kuru paši bijām ne daudzi pārveidojuši. To rādījām ar lellēm marionetēm. Koncertu turpināja mājiņieki ar dziesmām un dejām, bet dramatiskais pulciņš bija iestudējis izrādi, kurā apkopotas anekdotas par vecāku un bērnu tēmu. Nicgales vokālais ansamblis mūs pārstei-

Lugas «Jasmīns» izrāde Nicgales pamatskolā.

dza ar jauko izpildījumu. Kad koncerts ar kopīgi dziedātu dziesmu bija beidzies, mēs devāmies uz telpām, kur mūs gaidīja karstā tēja un gardumi. Tā kā aktieri ir jautra un izdomas pilna tauta, tad abās tikšanās reizēs arī neizpalika bez spēlēm, dejām un jautriem atgādinājumiem. Daudzi aktieri ieguva sev jaunus vēstulju draugus.

Nicgales prinči Preiļos bija aizmirsuši kroņus, bet preiļenes Nicgalē — tamborētus cimdu, un tas liecina par to, ka drīz atkal tiksimies.

A.Urča, S.Čingule,
bērnu un jauniešu centra dramatiskā
pulciņa dalībnieces
A.Caunes foto

Celsim jaunus cietumus?

Līvānu, un ne tikai šajā pilsētā, skolotāji stāsta, ka skolas bērni, gadās, nespēj saņemot, dziedot kori, fizikālās stundās nespēj uzrēķināt par virvi, skolās sen kopš nemētājas maizes garozas vai iekostas bulkas, kā tas bija kādreiz, bet ja kāds, kuram piešķirtas brīvprātības, nav ieradusies skolā, viņa vietā ar pusdienām pabaro citu, kurš sen aizmirsis baltmaizes garšu, jo viņa ģimenē to reizēm dabūjot tikai mazākais bērns.

Daudzās ģimenēs vecāku bezdarba dēļ bērni aug absolūtā trūkumā. Par kādu fizisko un garīgo attīstību var būt runa, ja organisms nesaņem nepieciešamās barības vielas? Neēdušu bērnu, kuri pie tam nav vainojami šajos apstākļos, sapņus par ēdienu nekad nesapņā mūsu mīļotajai valdībai, tās galvam, kura ģimene, kā tas bija lasāmās republikas presē, ik mēnesī savām vajadzībām atļaujās iztērēt divus tūkstošus latos. Šo bērnu vecāki neprasa dāvanas, viņi prasa iespēju strādāt, darbavietas. Tās vienmēr tiek solītas visu partiju programmās daudzsolosajā pirmsvēlēšanu laikā. Izmisumā un trūkumā daudzi cilvēki nespēj noturēties uz ceļa un ar pudeles palīdzību aiziet aizmiršanās pasaulē. Bērni paliek šeit. Nereti — drausmīgos, necilvēcīgos apstākļos.

Rajona skolu valdes bērnu tiesību aizsardzības inspektore Tamāra Veļecka ir līdz mielēm izjutusi bērnu ciešanas, redzējusi to, ko mūsu sabiedrības lielākā daļa nevar pat iedomāties, viņai ir nācies atrast bērnu neapmaksāto pasta midzeņos, vilkt no turienes ārā, gādāt, lai bērns nonāktu valsts aprūpē.

Pirms gadu mijas pie viņas nonāca informācija par diviem brālīšiem no Līvāniem. Viņa tos atrada ieslēgtus, pilnīgā badā, novārgušus, kuri bāza mutē visu, kas pagadījās pie rokas, kartupeļu mizas, paši savus izkarnījumus. Bērni tika izņemti, nogādāti Aglonas slimnīcā, sociālajās gultās. Nodzērusies «māmiņa» Rudīte Peiseniece zaudēja mātes tiesības. Kā stāsta Tamāra Veļecka, tēvs izrādījis stipru interesi par bērniem, prasījis viņus atpakaļ. Vārbuti tiešām? Jā, abi puīšļi aizceļoja atpakaļ, šoreiz pie tēva vecākiem Turku pagastā. Katrā šādā gadījumā bērns turpmākā dzīvē tiek pārbaudīts, tā arī šoreiz. Informācija bija tāda, ka vecvecāki — Peisenieku pāris — pa laikam mēdz lietot alkoholu, tāpat arī viņu īstais tēvs Aivars Peisenieks. Bērni paliek nepieskatīti, neēduši.

Tamāra Veļecka, šoreiz kopā ar savu palīdzi, bērnu veselības aizsardzības speciālisti Anitu Džeriņu, paaicinot līdzī arī «Novadnieka» korespondenti, dodas uz Turkiem. Ar domu, ka atpakaļ braucienā būs jāved no Peiseniekiem paņemtie bērni. Smaga ir saruna Peisenieku mājās.

Šiem ļaudīm vēl nav pienākuši pensijas gadi. Līdz ar kolhozu laikiem abiem zaudēts darbs. Līdzekļu — nekādu. Ienākumu — nav. Dēls — abu puīšļu tēvs — arī bezdarbnieks, kas pārtiek no gadījuma darbiem. Dažreiz atnes kādu nopelnīto gaļas gabaliņu, maizes kukulīti. Kā mazi strazdulīti perēkli divi puīšļi vienmēr gaida paplēstiem knābišiem, un pārāk maz tiek vēderiņiem. Pie tam, kā stāsta bērnu vectēvs, tēvs neatdodot par bērniem saņemto pabalstu.

Brālūki pa laikam izmet kādu riņķi ap svešajiem ciemiņiem, bet lielākas tomēr turas tālāk. Viņš vēl atceras iepriekšējo reizi. Kaut tur ir garšīgs ēdiens un siltas telpas, bet šeit trūkums, viņam labāk gribas palikt vietā, ko sauc par mājām.

Šoreiz svārstās arī Tamāra Veļecka. Bērni vismaz ir dabūjuši pienu, vaidziņi iepaļi, vecmamma arī saka, ka žēl bērnu atdot. Vai mājās ir produkti, tas ir tradicionālais jautājums, ko šādos braucienos prasa bērnu tiesību aizsardzības inspektore. Viņai bērnu vārdā parasti pietiek uzņēmības arī paprasīt, lai tos parāda, un par šo miltu kulišu, putrainu tašīņu, sviesta paciņu skaitīšanu vajadzētu uzņemt dokumentālu filmu ar nosaukumu «Kur ej, brīvā Latvija?»

Tas ir bezgala pazemojoši gan vērotājiem no malas, gan viņai pašai, gan cilvēkiem, kuru nabadzība tiek izlikta vispārējai apskatei. Bet to liek rūgtā nepieciešamība zināt par bērniem, kuri vēl neprot paši izstāstīt, vai viņi šorīt ir brokastējuši, vai viņiem kas paredzēts vakariņām, izņemot žēlsirdīgas kaimiņienes uz Lieldienām atnesto gaļas salātu bļodu.

Vieni kaimiņi gribot mazāko puīšeli ņemt pie sevis, stāsta vectēvs. Aizbildniecību varēs noformēt, ja arī tēvam tiks atņemtas tēva tiesības, skaidro Tamāra Veļecka. Pie tam, ievērojot bērnu intereses, brāļi un māsas netiek šķirti. Tēva tiesības A.Peiseniekam karājās mata galā. Bet pabalsta saņemšana, acimredzot, tiks pārādresēta vienam no vecvecākiem.

Brāļi šoreiz paliek šūpojoties uz striķa, kas iekārtis šķūņa durvīs. Ar brīdinājumu vecvecākiem. Pēc pirmās informācijas, kas nonāks skolu valdē par viņu aizmiršanas alkohola un nepieskatītēm, neēdīnātiem bērniem, abi puīšļi nonāks Aglonā, bērnu patversmē, no kurienes pēc sešiem mēnešiem ceļš vedis uz bērnu namu. Vai to vēlas Peisenieku dzimta?

Atpakaļceļā pārrunājam, ko un cik šādos gadījumos var darīt pagasta pašvaldība. Vai vispār — vēlas darīt? Neattiecinot tieši uz Turku pagastu, bet vispārīnāti. Nu uz vietām jābūt nodibinātiem bāriņtiesām. Šim procesam vajadzēja būt pabeigtam līdz 1. aprīlim. Tās uz šodienu ir tikai daļā pagastu. Vai pašvaldības spēš tikt galā ar šo jauno pienākumu — sekot ģimeņu, bērnu tiesību ievērošanai, laikus celt trauksmi par nelabvēlīgiem dzīves apstākļiem, nepieciešamības gadījumos iejaukties, gādāt par vecāku varas noņemšanu, gādāt par aizbildņiem un tā tālāk?

Līdz šim šis darbs bija koncentrēts vienās rokās, to veica bērnu tiesību aizsardzību inspektori, galvenokārt ar pedagogisko izglītību, cilvēki, kas šajā darbā guvuši lielu pieredzi, kas seko bērna gaitām pēc izņemšanas no ģimenes, kas perfekti zina visas bērna tiesības, arī tās, kas aizbildniecībā paņemti bērni tāpat nezaudē tiesības uz viņiem pienākošos mantojuma daļu ģimenē, no kuras izņemti. Kāda tur mantība, dažs vārbut domā, dzērāju skrandas. Tomēr lauku apstākļos runa ir par zemi, par mājām. Topošās bāriņtiesas dažviet visai tālu no šiem jautājumiem. Cienijama ir katra specialitāte, bet vai tomēr pats pareizākais variants veterinār-izglītību ieguvušam cilvēkam strādāt vietā, kur ar pārsteidzīgu lēmumu var sagraut bērna psihi?

Bāriņtiesa var tapt kaut vai katrā ielā, tāpat patversmes un bērnu nami. Īstenībā būtu jāšāk ar ko citu — ar darba vietām.

Nevaru aizmirst braucienus uz Silajāņu pagastu. Vispirms centrā ar pagasta saimnieču un pensionāru Koļesņikovu klātbūtni nokļuvām mitnē, kas piešķirta jaunajiem Koļesņikoviem un abām viņu meitiņām. Puse no mūsu bāriņa izmetās pa durvīm ārā, kad aiz nemazgātu humānās palīdzības bērnu drēbišu, gultas

veļas kaudzēm, māliem, dražām, atlūzām uzdūrās izkarnījumu traukam. Otrā puse laidās prom, kad pa kājām sāka lēkāt mazi spīdīgi kukaiņi.

Ne bērnu, ne jauno šajās mājās nebija. Visus kopā atradām vectēva un vecmātes lauku mājās. Te gan bija tīri un sakopti, silti, tīras grīdas. Šeit visi pārtiek no vecvecāku pensijas un bērnu pabalsta. Vēdekļai, meiteņu mātei palaikam ienāk prātā pazust no mājām un dzīvot pie sveša vīrieša. Viņai nav darba, tāpat arī bērnu tēvam. Bez tam tikko divdesmit gadu pārkāpusi sievietē nespēj veidot ģimeniskumu, jo pati augusi bez mātes. Diemžēl ienākušai vīra ģimenē viņai nav no kā arī lāgā iemācīties — vīra vecāki pārāk bieži un pārāk labprāt ielūkojas pudelē. Mājās dzīvo arī vīra māsa, kuras pašas bērnu, no kura atteicās jau dzemdību nodaļā, šodien audzē sazin kas. No sienas uz ienācējiem nolūkojas svēto tēli un Iljičs, visi vienā rindā.

Labs laiciņš pagājis kopā šī brauciena uz Silajāņiem, bet jaunā sieviete pa to laiku paspējusi izdarīt ielaušanos vietējā veikalā, piekerta, sodīta. Viņa pati vēl ir kā tāda vēja dzenāta lapa, kurai nav kur pieķerties, un, iespējams, citos apstākļos, kur stingra mājas dzīve, tradīcijas, ģimeniskums, būtu izveidojusies par labu ģimenes māti. Bet bērnu tiesību aizsardzība šodien attiecas uz mazajām meitiņām. Arī toreiz inspektore pārbaudīja katliņus un produktu skapišus. Un ja arī kāds miltumiņš mājās bija, tad jautājums ir arī par bērnu garīgo attīstību. Bērniem tuvojās pirmsskolas gadi. Vecmāte analfabēte, kura ar pūlēm ievēl parakstu pensiju lapā. Kā sagādāt mazajam normālu bērnu attīstības ceļu?

Visu nevar atrisināt ar patversmēm. Kaut arī Aglonas patversmes personāls neilgajā pastāvēšanas laikā ir novērtēts kā brīnišķīgs, kas iemīļo bērnus tā, ka pēc tam no viņiem šķiras ar asarām, kas mazos neēdušos ģindenīšus pārvērš par apaļgām, smaidīgām lellēm. Bērniem vajag māju. Dažreiz ar izbrīnu runājam, ka ārzemnieki pat slimos bērnus no Latvijas patversmēm ar mieru ņemt pretī, saudzēt, ārstēt, mīlēt. Kas ir ar mūsu cilvēkiem? Trulums, nevēlēšanās uzpurēties, viegla padziļošana?

Šodien parādās tik daudz vientuļo cilvēku, kas sauc pēc sabiedrības iejūtības, palīdzības, alkt pēc jauno gādīgām rokām. Tiešām daļa no viņiem ir zaudējusi tuviniekus, ir traģiski gājuši bojā viņu bērni, dzīvesbiedri. Bet daudzi šie vientuļnieki nekad nav vēlējušies, centušies uzņemt kontaktus, rūpes, sniegt palīdzību tam neēdušajam, izmisušajam radu bērnam, mazajam kaimiņam. Īpaši pašlaik šos pēc ģimenes siltuma alkstošos bērnus no patversmēm un bērnu namiem paņemt aizbildnībā stimulē valsts attieksme. Šie bērni saņem uzturu (86 santimus dienā), bērnu pabalstu, par noformētu aizbildniecību viņa aizbildņi (ja tie nav radīnieki) ik mēnesī saņem algu tobrīd valstī esošās minimālās algas apmērā.

Nesen Līvānos kāda sieviete mājas apstākļos dzemdēja bērnu. Un pameta. Vectēvs un vecmāte aicināja bērnu tiesību aizsardzību inspektori. Pašai nācās iekārtot bērnu slimnīcā, tālāk — bērnu namā. Pati pierēģistrēja. Šis jau bija otrais Tamāras Veļeckas reģistrētais bērns.

Valstī, kur netiek domāts par to, lai vecākiem būtu iespēja nopelnīt līdzekļus savu bērnu uzturēšanai, pavisam drīz vairumā jāšāk celt jauni cietumi.

Līvija Rancāne

Šo audzēkņi vēlamies par skolotāju

◆ Neparasts un līdz šim nebijis konkurss pašā Lieldienu priekšvakarā notika Preiļu 1. vidusskolā. Īstenībā gan skola bija kā konkursa vieta, bet to rīkoja Rīgas pedagoģijas un izglītības vadības augstskola un tajā aicināti piedalīties bija visi rajona vidusskolēni, kas ir nolēmuši tālākā nākotnē kļūt par skolotājiem, pedagoģu profesiju iegūstot šajā augstskolā.

Vispirms visas rajona vidusskolas saņēma aicinājumu piedalīties konkursā «Es būšu skolotājs» un tā nolikumu. Ļoti labvēlīgs bija noteikums, ka divi 12. klases skolēni, kas konkursā parādīs vislabākos rezultātus, minētajā pedagoģijas augstskolā tiks ieskaitīti bez iestājekāmēniem. Taču pārējie nolikuma noteikumi bija pietiekami sarežģīti un prasīja nopietnu sagatavošanos.

Vispirms — konkursa pirmo posmu skolās. Šī konkursa rezultātus vērtēja skolas vadība, vadoties pēc principa — vēlos redzēt šo skolēnu mūsu skolā kā skolotāju. Otrajam posmam rajona līmenī vajadzēja sagatavot mācību stundu pēc savas izvēles, scenāriju — projektu tai konkrētai pedagoģiskai darbībai, ko konkursants rādīs kopā ar auditoriju — 4. klašu skolēnu grupu, kā arī bija jābūt gataviem atbildēt uz teorētiskajiem jautājumiem, kā saistīti ar pedagoģiju, pedagoģijas vēsturi un saskarsmes psiholoģiju. No savas puses augstskola sagatavoja nepieciešamos izziņas materiālus, literatūras sarakstu, mācību materiālus, kas nepieciešami gatavojoties konkursam, un izsūtīja tos skolu valdēm.

Piedalīties šajā konkursā izteica vēlēšanos Preiļu 1., Līvānu 1. un Rudzētu vidusskolas audzēkņi, kopā 12.

Un tā 4. aprīlī Preiļu 1. vidusskolas ceturtais klases guva iespēju dabaszinības, angļu valodu, matemātiku un dažus citus priekšmetus mācīties jaunu skolotāju vadībā, kas bija centušies likt lietā visu izdomu, lai šīs stundas padarītu pēc iespējas interesantākas un neaizmirstamākas, bet galvenais — lai iekarotu žūrijas sirdis un pirmo reizi pierādītu, ka nopietni ir domājuši par turpmākās profesijas izvēli un, varbūt, arī paši beidzot pa istam apjaustu, vai lēmums pieņemts pareizi. Savukārt žūrija sastāvēja no pedagoģijas augstskolas, rajona skolu valdes, neitrālu un neatkarīgu, tā teikt, personu no malas, un arī no konkrētu skolu pārstāvjiem. Žūrija piedalījās arī rajona padomes sekretāre Valentīna Brice.

Konkursa pretendenti strādāja divās grupās, stundu vadīšanā parādīja lielu izdomu un rūpību. Raivis Anspaks, Rudzētu vidusskolas 10. klases audzēkņis vadīja dabas mācību stundu. Dabas mācību ar nosaukumu «Ceļojums ziedu valstībā» bija sagatavojusi arī Līvānu 1. vidusskolas 10. klases audzēkne Austra Baranova. Kristīne Pastare no Preiļu 1. vidusskolas 11. klases dabas mācībā bija pievērsusies putnu tēmai. Mazputniņš, ziņnese, pogotāja, kūkotāja, gudriniece, garkāje, raibsvārcis, platace — šos putnus bērni līdz šim lielākoties pazina ar citiem vārdiem, bet šoreiz viņi aizdomājās, kāpēc latvieši savas tautas dziesmās putniem piedēvējuši šādas īpašības.

Aija Bilzēna no Preiļu 1. vidusskolas 12. klases vadīja angļu valodas stundu.

Kad ar stundām bija tikts galā, konkurstantiem sākās teorētiskā pārbaude — intervija par skolu, par pedagoģiju kā zinātni, kultūru, mākslu, sabiedrību, profesionalitāti. Par notiekošo pamatīgumu liecināja konkursa ilgums — līdz pavēlai pēcpusdienas stundai.

Bet rezultāti, lūk, kādi. Raivis Anspaks no Rudzētiem ieguva augstāko rezultātu — deviņus punktus. Abas vienīgās divpadsmitklasnieces, kas sadūšojās uz piedalīšanos, Aija Bilzēna (Preiļi) un Ludmila Muravjova (Līvāni) guva pietiekami augstus rezultātus, lai tiktu ieskaitītas bez iestājekāmēniem pedagoģiskajā augstskolā. Savukārt, kā to paredzēja nolikums, 10. un 11. klašu audzēkņiem šī piedalīšanās deva punktus, kas tiek ierakstīti apliecībā un kas tiks pieskaitīti klāt nākamajā gadā rīkotajā šādā pat konkursā.

Bet 25. aprīlī visu rajonu konkursa «Es būšu skolotājs» dalībnieki un uzvarētāji tiek gaidīti Rīgā, pedagoģiskajā augstskolā.

L.Rancāne

Izglītības aktualitātes

♦ Šādu jautājumu — kas izglītībā un skolu dzīvē pašlaik ir aktuālākais — uzdevu rajona skolu valdes priekšsēdētājam Andrim Zagorskim. Viņš pastāstīja sekojošo.

aktuālākā problēma, kas pašreiz parādās, ir saistīta ar teritoriālo reformu, jo tā skar arī skolas. Viennozīmīgi, šo jautājumu nevar izlemt no augšas, ne nolemot, kur skolai jāatrodas, ne cik tai jāuzņemas bērnu. Tāpat arī ne republikas, ne rajona posms nevar noteikt, ka pagastiem ir jāapvienojas. Jautājumu par pagasta apvienošanu var izlemt tikai ar šo pagastu iedzīvotāju nobalsošanu. Tādēļ valdība rada tādus apstākļus, kas piespiež, lai to izdarītu. Pašvaldībām uzgrūž ļoti daudz pienākumu, sak, nu redzēs, ka tās netiks galā, jo finansējumu tām nedos, un tās būs spiestas apvienoties. Uzskatu, ka daudz prātīgāk būtu apvienot kaut kādas funkcijas, kas neskar iedzīvotājus un ko var veikt centralizēti un tā atslodot pašvaldības.

Teritoriālā reforma sagraus mazās skolas. Izglītības ministrija visos posmos ir kā norādā, ka nav pret mazajām skolām, tajā pašā laikā izglītības ministrs apgalvo: kāpēc uzturēt pagastā divas skolas, jo lētāk skolēnus pievest ar autobusu uz blakus esošo. Līdz ar aizvešanu (kas atgādina izvešanu) iznāk tā, ka šajā vietā vairs nekā nepaliek, tā kļūst tukša. Labi zinot, kādi ir mūsu ceļi, sevišķi tādās ziemās, kāda bija šogad, gandrīz jādama, ka pievešanai līdz skolai nepieciešami helikopteri. Pie tam bērni, kurš vēl nav izaudzis līdz vidusskolnieka vecumam, atrašanās tālu no mājām atsevišķa ne tikai no dzimtas vietas, bet arī rada psiholoģiskas problēmas. Jādama ne tikai par to, kas ir lētāk, izdevīgāk, bet arī cilvēciņģam un videi nepieciešamāk.

Kaut arī ministrija no vienas puses iestājas par mazo skolu saglabāšanu, no otras puses jaunajā Izglītības likuma projektā ir paredzēts, ka klasi var atvērt tikai tad, ja ir astoņi bērni. Mēs cīnāmies par to, lai varētu atvērt klasi kaut diviem, trim bērniem, protams, attiecīgi samazinot apmācību stundu skaitu un apvienojot klases.

Tāpat arī attiecībā uz mazajām lauku vidusskolām. Valdība mums grib pierādīt, ka šīs vidusskolas nav rentablas, nav vajadzīgas, un mācību priekšmetu un kursu stundu paraugplānā projektā noteikts, ka 10. klasi var atvērt tikai tad, ja tajā nav mazāk par 12 audzēkņiem (iepriekšējā bija 10). Mēs savas lauku vidusskolas aizstāvēsim, jo lielākā daļa no tām ir ļoti spēcīgas, piemēram, Rudzētu, Vārkavas vidusskolas. Mācību priekšme-

tu olimpiādēs tās gūst ļoti labus rezultātus, salīdzinoši tie ir tikpat augsti kā Preiļu 1., Līvānu 1. vidusskolai.

Kādreiz bija svarīgs rādītājs, cik audzēkņu iestājas augstākajās mācību iestādēs. Laukos dzīvojošās ģimenes nereti ir materiāli maznodrošinātas, un lauku vidusskolu absolventi mazāk iestājas augstskolās tikai tāpēc, ka ģimenēm nav līdzekļu bērnu tālākai skolēšanai, kaut arī viņi ir talantīgi, mācībās spējīgi. Bet stipendijas (ja studijas nav par maksu), ko piedāvā lielākā daļa augstskolu, ir vienkārši izsmieklis. Vidusskolas laukos bieži vien ir vienīgais spēcīgais kultūras centrs. Un arī lauku pamatskolu absolventiem tās ir svarīgas no tāda viedokļa, ka šeit var padziļināt, nostiprināt zināšanas, nobriest paši, lai pēc tam, varbūt, izvēlētos kādu tālāku mācību iestādi.

Pēdējā laikā aktuāls ir Aglonas internātgimnāzijas liktenis. Domāju, ka ļoti pareizs bija pēdējais rajona padomes lēmums, ar kuru atkārtoti griezāmies Izglītības ministrijā, lai saglabātu skolu pašreizējā statusā. Pašreiz to caur rajonu finansē valsts. Nav jādama, ka tajā var mācīties tikai bērni, jo pie mums ir ļoti daudz ģimeņu, kurās ir smagi materiāli apstākļi, un tādēļ grūtāk bērniem izskolot tuvākajā skolā un tāpēc vajadzīga šī internātskola.

Valdības vienošanās (isi pirms Saeimas vēlēšanām) ar Aglonas baziliku par to, ka skola jāatdod baznīcai, domāju, nebija pareiza arī tāpēc, ka Aglonas baziliku, kā izrādās, neinteresē bērni, kas tur būs, kas mācīsies. Viņiem primārais bija un ir īpašums. Kad mēs piedalījāmies diskusijā ar baznīcas dažāda ranga pārstāvjiem, vienmēr pārsteidza tas, ka viņi nekad neteica, ka mums vajag bērnus, ka mēs viņiem piedāvāsim tādas vai citādas mācību programmas, viņi varēs to un to, bet gan uzreiz — dodiet mums atslēgas, tas ir mūsu īpašums.

Tāda veida attieksme pret izglītību un bērniem neliecina neko labu. Ja baznīca vēlas atvērt katoļu ģimnāziju, to var darīt, bet, lūdz, tikai likuma noteiktā kārtībā, nevis voluntāri likvidējot skolu ar 300 bērniem un piespiežot viņus pēc tam stāties savā skolā un tad atsijājot tos, kuri «neder». Tas būtu arī bērnu tiesību pārkāpums, jo bērniem ir tiesības izvēlēties skolu un mācīties tur, kur viņi grib. Es ceru, šajā strīdā uzvarēs veselais

saprāts, un Aglonas internātgimnāzija saglabāsies par tādus skolu, kāda tā ir pašreiz. Šeit visi bērni ir siltumā un paēduši, un viņiem tiek piedāvātas ļoti labas izglītības iespējas.

Trīsais aktuālākais jautājums pašreiz ir skolu valdes reforma. Ne jau no labas dzīves tā notiek. Praktiski pašvaldību budžets veidots tā, ka rajona posmam līdzekļu tiek atvēlēts mazāk un mazāk. Vietējām pašvaldībām budžets varbūt arī paliek tāds pats, bet funkciju tiek uzlikts vairāk un vairāk. Mums galvenokārt bija jāsamazina skolu valdes grāmatvedības darbinieki. Radās diskusija par to, kam būtu jāreģinā pedagogiem algas. Līdz šim to darīja skolu valde, pie tam uzskatu, ka ļoti augstā līmenī, jo visa informācija bija ievadīta kompjūterā. Finanšu pārbaudēs viss izrādījās kārtībā, algas skolotāji saņēma regulāri. Domāju, ka tādēļ šīs funkcijas nodošana pašvaldībām ir zināma kļūda.

Ja šo lietu apskatām finansiāli kopumā, tad izrādās sekojošais. Pie mums ar šo lietu nodarbojas četri cilvēki. Tagad vietējām pašvaldībām ne tikai jāatrod papildus līdzekļi, ko maksāt saviem grāmatvežiem, bet jārisina virkne citu problēmu. Pagasti iegūst vienīgi to, ka šo cilvēku darba algas ienākumu nodoklis paliek to rīcībā, jo grāmatveži dzīvo uz vietas. Piedāvājam pašvaldībām noslēgt līgumus, lai tās apmaksā mūsu grāmatvežiem skolotāju algu rēķināšanu — 98 santīmus par katru vienu pedagoga algu mēnesī (ieskaitot papiera, kompjūtera drukas izmaksas, bilances, atskaites, informāciju nodokļu inspekcijai utt.). Uzskatu, tas nebija dārgi, un, ja skolā ir, piemēram, 15 skolotāji, katru mēnesi būtu jāpārskaita apmēram 15 latu skolu valdei. Daļa pašvaldību tam piekrita.

Protams, ir pašvaldības, kurās strādā spēcīgi grāmatveži, kuri visu grāmatvedību un lietvedību veic atbilstoši likumdošanai, un šeit problēmu nebūs. Bet kopumā tomēr no kompjūteriem algu aprēķināšanā esam nonākuši līdz skaitļķēļiem. Tiklīdz kaut kurā vietā parādīsies problēmas ar algu apstrādi, būs jācieš arī citām skolām, nevarēsim dabūt kredītu algu izmaksai, tās aizkavēsies.

Pašlaik visgrūtāk, un es jūtu viņiem līdzī, ir skolu direktoriem, jo ar šo piespiedu decentralizāciju visās sfērās ir ļoti daudz gūlies uz viņu pleciem. Viņiem atliek ļoti maz laika mācību procesam. Grūti arī pašvaldību vadītājiem, jo, stādot budžetu, tūlīt jādomā par skolu remontiem. Skolu valdē bija uz pieciem gadiem izstrādāts plāns, kuru skolu kurā gadā remontēs. Pēc kārtas katrai būtu pienācis laiks kapitālajam remontam. Tagad šis projekts nolikts plauktā.

Līvija Rancāne

«Cālis-96» vicina spārnus

Tradicionālais ikgadējais konkurss «Cālis 96» mēģina vingrināt spārnus arī šogad. Uz konkursu tiek aicināti bērni līdz piecu gadu vecumam ieskaitot. Pretendentu pieteikumi tiek gaidīti rajona kultūras namā līdz 25. aprīlim, tālrunis 22200. Mazo vokālistu skatei jāsatav divas dziesmas. Konkurss «Cālis 96» notiks 27. aprīlī Preiļu arodvidusskolā, sākums pulksten 11.00.

L.Rancāne

Kā strādniekam pašam par sevi nomaksāt sociālo nodokli

Pie manis griežas kādas rūpnīcas tagad jau bijušie strādnieki: viņi atbrīvoti štatu samazināšanas kārtībā, bet bezdarbnieka pabalstu saņemt nevar, jo darba devējs nav nomaksājis sociālo nodokli.

Uzzināju, ka rūpnīcas administrācija bija ar mieru nomaksāt nodokli par katru atbrīvoto, bet Labklājības ministrija nepiekrīta: vai nu visu vai neko. Bet viss — tas ir simti tūkstoši latu parāda plus soda naudas, plus tā saucamā refinansēšanas likme. Tik lielas summas rūpnīcas rīcībā nav.

Tomēr tagad cilvēkiem, kas cietuši no tā, ka nodoklis nav nomaksāts, radusies cerība. Kopā ar citiem grozījumiem Likumā par sociālo nodokli mums izdevās «iebalstot» punktu, kurš ļauj strādniekam pašam par sevi samaksāt sociālo nodokli. Tas dod iespēju kaut kādi risināt problēmu. Ja rūpnīca ir ar mieru nomaksāt nodokli par katru strādnieku atsevišķi, bet valsts to neļauj, tad darba devējs varētu bijušajam darbiniekam izmaksāt speciālu subsīdiju vai pabalstu. Darbinieks savukārt ar šo naudu iet un maksā savu sociālā nodokļa parādu, tādā veidā atgūstot savu stāžu un tiesības saņemt darba biržas pabalstu. Kā to noformēt, administrācijai varētu pateikt priekšā jurists. Ja vien administrācija patiešām vēlas palīdzēt saviem bijušajiem darbiniekiem.

J.Urbanovičs,
6. Saeimas deputāts

♦ Beigušās pavasara brīvdienas, un nemanot pienācis laiks sākt nopietni domāt par valsts pārbaudes darbu norisi 9. un 12. klasē mācību gada nobeigumā.

Par pamatzglītību apguvi 9. klašu skolēni kārtos sekojošus eksāmenus — valodā un literatūrā (domraksts) — 4. jūnijā, algebrā — 7. jūnijā un krievu mācībvalodas skolās vēl arī latviešu valodā — 10. jūnijā. Valsts valodas eksāmenam materiālus sagatavos Izglītības satura un eksaminācijas centrs. 9. klases eksāmena biļetē būs trīs jautājumi:

1. Dots teksts, par kuru būs jāveido iss (10-15 teikumos) pārstāsts, savu domu izklāsts.
2. Saruna par doto situāciju.
3. Rakstītprasmes uzdevums (lietišķie raksti).

1995./96. mācību gada 9. klases eksāmens tiks apvienots ar valsts valodas prasmes atestācijas eksāmenu. Skolēni varēs apliecināt savas zināšanas atbilstoši 1., 2., 3. prasmes pakāpei.

Eksāmens — domraksts 9. klases abiturientiem jaunās pārmaiņas nesola. Arī šogad tiks piedāvāti pieci temati. Pirmais temats saistīts ar folkloru, otrs — par kāda konkrēta autora konkrētu darbu, trešais — nosacīti brīvais, kurā skolēns var izvēlēties kādu latviešu vai ārzemju autoru un tā darbu un rakstīt pārdomas par tematā izvirzītajām problēmām. Ceturtajā un piektajā, brīvajos tematos, skolēns var brīvi izteikties par tematā, atspoguļojot skolā un ārpus tās gūtās zināšanas, atziņas, savas aktuālās problēmas utt. Pamatskolas beidzējiem domraksta rakstīšanai atvēlētas četras astronomiskās stundas. Domrakstu vērtē 10 ballu sistēmā gan literatūrā, gan valodā. Ja eksāmena domraksta vērtējums literatūrā ir trīs balles vai zemāks, tad netiek ieskaitīts arī vērtējums valodā. Domrakstu var pārakstīt papildtermiņā. Ja vērtējums valodā ir trīs balles vai zemāks, tad papildtermiņā jāraksta diktāts.

* Par vidējās izglītības apguvi 12. klašu skolēniem jākārtos ne mazāk kā pieci eksāmeni, vismaz viens no tiem jākārtos profilkursā līmenī. Eksāmenus vidusskolēni kārtos no 1. līdz 27. jūnijam. Obligātie ir domraksts 6. jūnijā, algebra — 13. jūnijā, latviešu valoda krievu mācībvalodas skolās — 21. jūnijā. Skolai ir arī tiesības noteikt trešo obligāto eksāmenu no izvēlētajiem eksāmeniem.

Skolām ir tiesības mutvārdi eksāmenu aizstāt ar zinātniski radošu darbu aizstāvēšanu kādā no mācību priekšmetiem, ja skolēni šo mācību priekšmetu ir apguvuši profilkursā līmenī un gada vērtējums 10. un 11. klasē ir bijis vismaz astoņas balles. Šādu eksāmenu formu mūsu rajonā literatūrā un vācu valodā ir izvēlējusies tikai Aglonas ģimnāzijas viena skolniece.

Ak, šie eksāmeni!

Mūsu rajonā pirmie kārtot eksāmenus uzsāks vakara (maīņas) un neklātienēs vidusskolas 12. klašu skolēni, kuriem eksāmenu sesija sākas jau 8. aprīlī. Lai veicas!

Šogad lielākā daļa eksāmenu notiek mutvārdos. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem 1995./96. mācību gada nobeigumā ierasto eksāmenu biļešu vietā skolēniem un skolotājiem tiek piedāvātas eksāmenu programmas attiecīgajos mācību priekšmetos. Pēc dotajām eksāmenu programmām skolotāji paši sastāda eksāmenu biļetes, kurās ietver 2-4 jautājumus. Izveidoto biļešu skaits ir atkarīgs no skolēnu skaita, kuri izvēlējušies kārtot attiecīgo eksāmenu, bet tas nedrīkst būt mazāks par 15 biļetēm. Ja skolēnu skaits ir vairāk nekā 15, veidojams biļešu komplekts no 20 līdz 25 biļetēm.

Īpašs statuss ir eksāmeniem angļu un vācu valodā skolām, kuras piedalās vienotā eksāmena eksperimentā. Šo eksāmenu materiālus, kas nepieciešami skolēniem, pilnībā sagatavo un skolās nogādā Izglītības satura un eksaminācijas centrs.

Arī valsts valodas un krievu valodas kā svešvalodas eksāmenu materiāli tiks sagatavoti šajā centrā.

12. klases valsts valodas eksāmena biļetēs būs trīs jautājumi:

1. Literatūras vēstures jautājums (atbilstoši izglītības valsts standarta prasībām).
2. Saruna par doto situāciju.
3. Gramatikas zināšanu pārbaudes tests.

Arī 12. klases eksāmens tiks apvienots ar valsts valodas prasmes atestācijas eksāmenu, taču 12. klašu skolēni varēs apliecināt savas zināšanas atbilstoši 2. un 3. pakāpei.

Rakstos noteiktie eksāmeni ir valodā un literatūrā latviešu mācībvalodas skolās (domraksts), algebra, ģeometrija, ķīmijā un fizikā. Daļa no eksāmena rakstos paredzēta arī bioloģijas eksāmenā.

Vidusskolu domrakstam tiks piedāvāti septiņi temati. Pirmie trīs temati saistīti ar rakstnieku demokrātu un mūsdienu autoru personībām un daiļradi. Ceturtajā tematā var izteikties par kādu izvirzītu problēmu latviešu literatūrā, piektajā tematā problēma jārisina, balstoties uz ārzemju autoru darbu. Sestais un septītais ir brīvie temati. Sestajā ir jārisina kāda konkrēta problēma, toties septītajā problēmu pieteiks kāda labi pazīstama autora citāts. 12. klašu skolēni šogad domrakstu rakstīs piecas astronomiskās stundas.

Vienīgais jauninājums ir tas, ka skolēni domraksta ek-

sāmenos citātu salīdzināšanai varēs izmantot ne tikai daiļliteratūru, bet arī pašu veidotās citātu kartotēkas.

Skolēniem, kuri nevar kārtot eksāmenu kādu attaisnojošu iemeslu dēļ noteiktajā laikā, var atļaut visus vai daļu eksāmenu kārtot vēlāk: 9. klasei no 14. līdz 21. jūnijam, 12. klases skolēniem no 26. jūnija līdz 10. jūlijam.

9. klašu skolēniem, kuru mācību sasniegumi gadā vienā mācību priekšmetā novērtēti ar trīs vai mazāk ballēm, vai kuri kārtu eksāmenu atkārtoti, ir noteikti papildēksāmeni laikā no 26. jūnija līdz 5. jūlijam, bet tiem 9. klašu skolēniem, kuru mācību sasniegumi gadā 2-3 priekšmetos novērtēti ar trīs vai mazāk ballēm, vai kuri kārtu eksāmenu atkārtoti, — no 12. augusta līdz 22. septembrim.

Izlaiduma eksāmenā par vidusskolas kursu saņemto vērtējumu ieraksta attiecīgajos dokumentos. Skolēniem, kuri saņēmuši vērtējumu trīs balles vai zemāk, izsniedz gada un eksāmenu atzīmju ierakstu. Skolēniem tiek dotas tiesības eksaminēties šajā mācību priekšmetā nākamajā gadā. Noslēgumā gribu atgādināt par atļauju kārtot eksāmenus.

Eksāmenus atļauts kārtot tiem 9. klases skolēniem, kuru mācību sasniegumi visos mācību priekšmetos ir novērtēti ar četrām un vairāk ballēm, vai kuru mācību sasniegumi ne vairāk kā trijos mācību priekšmetos ir novērtēti ar trīs un mazāk ballēm. Ja vērtējums, kas mazāks par četrām ballēm, saņemts mācību priekšmetā, kurā ir noteikts eksāmens, tad skolēnam tiek dota iespēja eksaminēties šajā mācību priekšmetā papildtermiņā augustā. Ja vērtējums, kas mazāks par četrām ballēm, saņemts divos-trījos mācību priekšmetos, tad skolēnam tiek dota iespēja eksaminēties šajos mācību priekšmetos papildtermiņā augustā.

9. klašu skolēniem, kuriem vairāk kā trijos mācību priekšmetos vērtējums ir trīs vai mazāk balles, izsniedz liecības, viņiem tiek dota iespēja eksaminēties šajos mācību priekšmetos nākamajā gadā.

Eksāmenus atļauts kārtot tiem 12. klases skolēniem, kuru mācību sasniegumi visos mācību priekšmetos ir novērtēti ar četrām vai vairāk ballēm.

Ja kādam skolēnam vai viņa vecākiem rodas neskaidrības eksāmenu norisē vai citos izglītības jautājumos, lūgums zvanīt pa tālruni 22481 uz skolu valdi.

Dzintra Šmukste,
skolu valdes skolu speciāliste

Uz starta līnijas jaunākās grupas meitenes. Ar 69. numuru uzvarētāja Inga Babre.

Kad jau šķita, ka pēc marta ir atkal atnācis marts, otro reizi šajā gadā, beidzās klusais, skumjais pavasaris. Preiļos tas ienāca ar «Žiglām kājām» — sacensībām skriešanā un soļošanā pa pilsētas ielām.

Izkrieties, priecāties, satiekot draugus pēc garās ziemas, varbūt arī uzdziedāt un šūpoties ieradās ciemiņi no Daugavpils, Cēsīm, Murjāņiem, Ogres, Valmieras. Vienīgi tukumnieki Anita un Modris Liepiņi jau ir Spānijā, kur gatavojas Eiropas kausa izcīņas sacensībām. Mūsu Aigara Salenieka un valmierieša Sergeja Lapsas finansiālā rocība neatļauj ilgāku gatavošanos dienvidos, tāpēc nāksies doties tieši no gaisa kuģa uz «balli». Viņiem pārbaudes sacensības Preiļos lieti noderēja. Pašu mājās, t.i. ielās, krietni ātrāks izrādījās Aigars.

Cerams, ka tā būs arī La Korunjā, jo tikai viens no viņiem pēc tam tiks iekļauts Latvijas izlasē mačā ar Zviedriju.

Jaunietēm un jauniešiem izlases sastāvs gan tika noskaidrots jau Preiļos. Antra Upeniece no Riebiņiem un Evita Erte no Galēniem, izcīnot 2. un 3. vietu 5 km distancē ar rezultātu attiecīgi 26.32 un 26.33, nu var gatavoties startiem Gēteborgā 25. maijā.

Teicamu rezultātu 10 km distancē jau-

niešu konkurencē uzrādīja cēsinieks Sandris Sārna — 43 min. 20 sek. Labākais no mūsējiem — galēnietis Valdis Skutelis nosoloja šo distanci kā ceturtais.

Sandra, tāpat kā labākās jaunietes Ivetas Skadmanes, plānos galvenais starti nav Zviedrijā, bet pasaules junioru čempionātā tālajā Austrālijā. Abi mūsu valsts labākie jaunie šotāji laboja sacensību rekordus, saņēma nelielas naudas prēmijas un daudz laba vēlējumu jaunajai sezonai.

Nesagaidot savus galvenos konkurentus — tukumniekus, Galēnu pamatskolas jauniešiem šotājiem tomēr nekāda «pastaiga» pa Preiļu ielām vis nesanāca. Par to parūpējās Vārkavas vidusskolas jaunās šotājas. Visjaunākajā vecuma grupā vārkaviete Aiga Gera uzvarēja pat ļoti pārliecinoši. Zēniem galēnieši savus sāncenšus gan tuvu klāt pagaidām nelaiž.

Pagājušajā gadā jau atzīmēju, ka jūtami pieaudzis pašmāju dalībnieku skaits no abām Preiļu vidusskolām. Šogad nevar neiepriecināt ne tikai Vārkavas, bet arī Aglonas vidusskolas skrējēju koplais pulks. Uzvarēja gan tikai direktors, bet pie medaļām tika jo daudzi aglonieši. (Aprakstīt ciņu gaitas visās distancēs nespējami, lai «runā» protokols.)

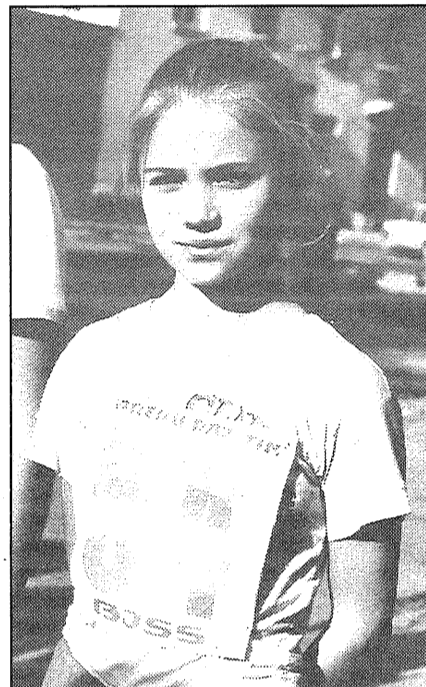
Bet vispār, 12 vecuma grupu skrējēji un šotāji dažāda garuma distancēs sagrieza tādu Lieldienu karuseli, kurā orientēties

Viena no Galēnu šotāju plašās saimes — Inga Erte distancē.

Cēsnieks Sandris Sārna.

Antra Upeniece domās jau Gēteborgā.

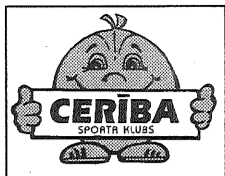
varēja tikai skolotāji un treneri. Acimredzot, turpmāk nāksies vairāk piedomāt arī par informāciju skatītājiem, kuru skaits, manuprāt, arī ir krietni audzis.

Sacensības attīstās, pārveidojas un, cerams, ir iemantojušas paliekošu vietu pilsētas dzīvē. Bet par to liels paldies mūsu labvēļiem:

- ◆ māksliniecei Gunitai Piebalgai;
- ◆ a/s «Līvānu stikls» prezidentam Jevģenijam Skreiveram un māksliniecei Aīdai Rotčenkovai;
- ◆ Preiļu veikala «Dzintars» vadītājam Dainai Drelei;
- ◆ SIA «Madara» direktoram Aivaram Norim;
- ◆ Preiļu 1. vidusskolas skolotājam Ul-dim Bērziņam;
- ◆ Preiļu kinoteātra «Ezerzeme» direktoram Jānim Zarānam;
- ◆ Preiļu rajona policijas darbiniekam Ivaram Vjaksem;
- ◆ Preiļu rajona ceļu policijas darbiniekiem.

Jāzeps Lazdāns
Jāņa Zarāna foto

Basketbols

Pilsētas basketbola čempionātā kļūst arvien interesantāk — nu jau nav nevienas komandas, kura nebūtu izjutusi zaudējuma rūgtumu un nav arī tādas, kas nebūtu tikusi pie uzvaras. Pēdējo divu kārtu rezultāti: Rožupe — Riebiņi 36:43, Rudzāti — Jaunieši 69:60, 1. vidusskola — Mežniecība 52:34, Viļāni — Unibanka 44:66, Lattelekom — SCO 33:56, Unibanka — SCO 56:43, 1. vidusskola — Rožupe 62:51, Viļāni — Mežniecība 59:45, Jaunieši — Riebiņi 41:70, Rudzāti — Lattelekom 42:38.

1. SCO	7—1
2. 1. vidusskola	7—1
3. Unibanka	6—1
4. Viļāni	5—2
5. Riebiņi	4—4
6. Rudzāti	4—3
7. Rožupe	2—6
8. Mežniecība	1—7
9. Jaunieši	1—7
10. Lattelekom	1—6

Šo sestdien un svētdien priekšsacīkšu noslēgums, kad kļūs zināmas labākās astoņas komandas, kuras cīnīsies par Preiļu pilsētas čempiona titulu.

◆ Arī dāmu turnīrā iet līdzīgi — nav nezaudējušu un nav neuzvarējušu komandu. Rožupe — 1. vidusskola 49:31, «Atvars» — «Cerība» 45:59, Rožupe — Riebiņi 68:43, «Cerība» — 1. vidusskola 44:28, Rožupe — «Atvars» 49:38.

1. Rožupe	5—1
2. «Cerība»	4—1
3. Riebiņi	2—2
4. 1. vidusskola	1—5
5. «Atvars»	1—4

Imants Babris,
SK «Cerība» priekšsēdētājs

Astronomi atklāj jaunas pasaules

Divi amerikāņu zinātnieki (Geoffrey W. Marcy un R. Paul Butler) no Sanfrancisko un Kalifornijas universitātēm atklājuši vēl divas Saulei līdzīgas zvaigznes, ap katru no kurām riņķo vismaz viena planēta. Kā zināms, pagājušā gada rudenī Šveices astronomi Pegaza zvaigznājā atklāja pirmo planētu ārpus Saules sistēmas. Jāatzīst, ka nesenie atklājumi ievadījuši jaunu ēru planētu pētniecībā, kam nebūt nav mazāka nozīme par Kolumba vēsturiskajiem atklājumiem. Ir atklātas pilnīgi jaunas pasaules.

Abi amerikāņu astronomi nodarbojas ar planētu meklēšanu kopš 1987. gada, veicot daudzu (120) Saulei tuvu zvaigžņu regulārus novērojumus, taču tikai tagad «planētu medniekiem» uzsmaidīja laime, jo divas zvaigznes, kuras atrodas Jaunavas un Lielo Greizo Ratu zvaigznājā, uzrāda planētu klātbūtni. Kaut arī zvaigznes (70 Virginis un 47 Ursae Majoris) ir redzamas ar neapbruņotu aci, planētas ir pārāk mazas un vājas, lai, ņemot vērā milzīgos attālumus, tās varētu ieraudzīt uz spožo zvaigžņu fona. To klātbūtni astronomi konstatēja, precīzi mērot abu zvaigžņu kustību un konstatējot apriņķojošo planētu gravitācijas ietekmi uz centrālo spīdekli.

Aprēķini rāda, ka planēta, kas apriņķo Lielo Greizo Ratu zvaigznāja zvaigzni Nr.47, ir apmēram 3,5 reizes masīvāka par mūsu Jupiteru. Tā riņķo ap savu sauli divreiz tālāk nekā Zeme ap Sauli, veicot pilnu apriņķošanu apmēram trijos zemes gados. Kaut arī uz šīs planētas, domājams, ir diezgan «padrēgns» (-90 grādi C), tās atmosfērā tomēr varētu būt šķidrums.

Otra planēta, kas riņķo ap Jaunavas zvaigznāja zvaigzni Nr.70, ir ļoti masīva. Tā ir astoņas reizes smagāka par Jupiteru un, iespējams, pieder pilnīgi jaunu objektu grupai — superplanētām, kuras ir daudz masīvākas par jebkuru Saules sistēmas planētu, taču pārāk «vieglas», lai būtu «neizdevušās zvaigznes» jeb, tā saucami, brīnie punduri. Jaunā superplanēta apriņķo savu zvaigzni apmēram divas reizes tuvāk nekā Zeme Sauli, tāpēc temperatūra uz tās virsmas varētu sasniegt 80 grādu C. Zinātnieki domā, ka šeit varētu līt lietūs un eksistēt okeāni. Ļoti iespējams, ka turpmākie pētījumi parādīs vēl citu, mazāku, planētu klātbūtni jau atrasto milzu planētu tuvumā.

Laimonis Začs, Dr. phys.

Uzvarētāju tehniskie rezultāti

Soļošanas disciplīnās:

1. 1984. g. dz. un jaunākas meitenes, 2 km — 12.34,7 Aiga Gera (Vārkava).
2. 1981.-83. g. dz. meitenes, 3 km — 16.24,1 Jana Dudko (Cēsis).
3. 1977.-80. g. dz. jaunietes, 5 km — 24.45,0 Iveta Skadmane (Murjāņi).
4. 1961.-76. g. dz. sievietes, 10 km — 57.43 Vineta Matulēna (Ogre).
5. 1984. g. dz. un jaunāki zēni, 2 km — 11.39,7 Arturs Onužāns (Galēni).
6. 1981.-83. g. dz. zēni, 3 km — 16.21,0 Kaspars Briška (Galēni).
7. 1977.-80. g. dz. jaunieši, 10 km — 43.20,0 Sandris Sārna (Cēsis).
8. 1956.-76. g. dz. vīrieši, 15 km — 1:08.41 Aigars Salenieks (Galēni).
9. 1946.-55. g. dz. vīrieši — veterāni, 10 km — 47.50 Ilmārs Saulgriezis (Bauska).
10. 1945. g. dz. un vecāki vīrieši — veterāni, 10 km — 50.22 Jānis Kaprālis (Ogre).

Skriešanas disciplīnās:

1. 1984. g. dz. un jaunākas meitenes, 1 aplis (1264 m) —

- 5.12,5 Inga Babre (Riebiņi).
2. 1981.-83. g. dz. meitenes, 2 apli (2528 m) — 10.08,0 Dana Voronkina (Preiļi).
3. 1977.-80. g. dz. jaunietes, 5 km — 21.24,0 Kristīne Beinaroviča (Daugavpils).
4. 1961.-76. g. dz. sievietes, 5 km — 21.14,0 Maija Placinska (Daugavpils).
5. 1951.-60. g. dz. sievietes — veterānes, 2 apli — 10.26,0 Mārīte Kozlovska (Līvāni).
6. 1950. g. dz. un vecākas sievietes — veterānes, 2 apli — 13.34,0 Jefrosinja Ribakova (Daugavpils).
7. 1984. g. dz. un jaunāki zēni, 2 apli — 9.52,8 Arturs Čeirāns (Vārkava).
8. 1981.-83. g. dz. zēni, 5 km — 18.06,0 Andris Verpelis (Cēsis).
9. 1977.-80. g. dz. jaunieši, 10 km — 35.32,0 Andrejs Bondarevs (Līvāni).
10. 1956.-76. g. dz. vīrieši, 15 km — 49.34,0 Normunds Piebalgs (Galēni).
11. 1946.-55. g. dz. vīrieši — veterāni, 10 km — 40.44,0 Feoktists Pušņakovs (Aglona).
12. 1945. g. dz. un vecāki vīrieši — veterāni, 10 km — 43.47,0 Vladimirs Andrejevs (Daugavpils).

Televīzijas programma

no 13. līdz 19. aprīlim

Sestdiena, 13. aprīlis

LATVIJAS TV I

9.00 Rīta stunda.
10.00 Mielasts ar Mārtiņu.
10.25 Beverlihilsa. 27. sērija.
11.10 Muzikāli izklaidējošs rīts bērniem Pie Otto.
11.30 Tas notika Kaķpēdiņu bulvārī. Izrāde bērniem.
12.25 Globuss.
13.00 Sensācija. 31. sērija.
13.50 Koncentrēt klusumu. Dok. filma.
15.00 Vaclavs Havels - Čehijas Republikas prezidents. Dok. filma.
15.25 Hameleonu rotaļas. 199., 200. un 201. sērija.
16.35 NHL meistarsacikstes.
17.35 Multiplikācijas filma.
18.00 Ziņas.
18.10 Tiesības milēt. 125. un 126. sērija.
19.10 Ekrāns bērniem.
19.25 Grācija un lode. Populārzinātniska filma.
19.55 Noslēpumu sala. 22. sērija. Neviens pār mani nevalda.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
20.30 Panorāma.
21.05 Prezidenta laiks.
21.20 Savai zemītei.
22.05 Vakara intervija. Bronislava Martuževa.
22.40 Pilnmēness nakts. Francijas mākslas filma.

LATVIJAS TV II

8.30-11.00 Picca TV.
11.00 Vai tu zini?
11.30 Kristīgā pasaule.
11.45 Kristīgā programma.
12.15 Multiplikācijas filma.
13.30 Kaislības Jeruzalemē. Dok. filma.
14.00 Angļu valoda. 28. nod.
14.20 Franču valoda. 28. nod.
14.40 Vācu valoda. 3. nod.
14.55 Vācu valoda. 4. nod.
15.10 Itāliešu valoda. 27. nod.
15.30 TV veikals.
16.00 LBL meistarsacikstes.
17.30 Sauciens no kalna.
18.30 Kolumba ola.
18.45 Paradīzes pludmale. 134. sērija.
19.10 Olūti. LTS.
19.45 Ziņas.
19.55 Latloto.
20.05 E iela. 389. sērija.
20.30 Panorāma.
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Apsveikumu koncerts Daudz laimes!
22.40 E iela. 387. un 388. sērija.
23.30 Izklaides bizness. Mākslas filma Saldā slepkavība.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

9.00 Visas zvaigznes.
9.30 Nepalaid garām!
10.00 Rīta pasts.
10.35 Padomi kulinārijā.
10.50 Ermitāža.
11.25 Vientuļnieks. Mākslas filma.
12.50 TV + teātris.
13.30 Kinematogrāfs.
14.00 Ziņas.
14.40 Dzīvnieku pasaulē.
15.20 Amerika un M.Taratuta.
15.50 Dialogs.
16.10 Gudrinieki un gudrinieces.
17.00 Ziņas.
17.20 Teleskops.
18.00 Baltais Bims, melnā auss. Mākslas filma.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.45 Baltais Bims, melnā auss. Mākslas filma.
22.20 Lieldienu dievkalpojums.

Svētdiena, 14. aprīlis

LATVIJAS TV I

9.00 Dziesma manai paaudzei.
9.15 Noslēpumu sala. 21. un 22. sērija.

10.05 Pasaules meistarsacikstes motobraukšanā šosejā pa apli.
10.50 Province.
11.35 Jarānšovs.
12.20 Vernisāža svētdienā.
12.50 Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris un izcili viesmūziķi.
13.30 Cilvēki un kuģi.
14.00 Uzmini nu!
15.00 Multikoncerts.
15.10 Komisārs Reksis. 5. sērija.
16.00 NBA meistarsacikstes.
17.30 Toms un Džerijs. Mult. filmas.
17.45 Kino jums.
18.00 Ziņas.
18.10 Tiesības milēt. 127. sērija.
18.40 Flinstoni. 139. sērija.
19.05 TV - puikām un meitenēm.
19.10 Vakariņa pasakas.
19.30 Emīlija. 19. sērija.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
20.30 Panorāma.
21.05 Pasaules meistarsacikstes hokejā B grupā. Latvija - Baltkrievija.
23.00 Eiropas muzikālās pilsētas.

LATVIJAS TV II

8.30-11.00 Picca TV.
11.00 Pareizticīgo Lieldienu dievkalpojums.
12.30 Muzikāla spēle Ram-tai.
13.15 Sambuks.
13.35 Muzikāli izklaidējošs raidījums.
14.10 LJBL meistarsacikstes.
15.25 Kas es dzīvē būšu?
15.40 Dabas varenība.
16.15 Ķīnas cirks.
17.15 Perspektīva.
17.45 Iespējas.
18.15 Varas viedoklis.
18.45 Paradīzes pludmale. 135. sērija.
19.10 Svētdiena. LTS.
19.45 Ziņas.
20.05 E iela. 389. sērija.
20.30 TV veikals.
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Dinastija. 134. sērija.
23.10 Pedro Picas dambrete.
23.20 Cielaviņas armijas manevrs.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas.
8.10 TV modinātājs.
9.05 Piezīmes.
9.25 Kamēr visi ir mājās.
10.00 Rīta zvaigzne.
10.50 No pirmavotiem.
11.00 Kalpoju Krievijai!
11.30 Spēlējiet, harmonikas!
12.00 N pilsētā.
12.25 Acimredzamais - neticamais.
12.55 Smieklu panorāma.
13.25 Dots pret dotu. Seriāls.
14.00 Ziņas.
14.20 Dž. Verdi. Falstafs.
15.15 Kādreiz...
15.25 Ceļotāju klubs.
16.15 Multiplikācijas filmas.
17.00 Ziņas.
17.20 Lieldienu lūgšana Kristus - Glābēja baznīcā.
17.45 Futbola apskats.
18.15 Dziesma-96.
18.59 Informatīvi analītiskā raidījuma «19.59» pirmizrāde.
19.55 Jautro un atjautīgo klubs.
21.50 Detektīvaģentūra Mēnessgaisma.
22.50 Ziņas.
23.00 Mīlestība no pirmā acu skatiņa.

Pirmdiena, 15. aprīlis

LATVIJAS TV I

7.30 Rīta bums.
8.30 Tiesības milēt. 128. sērija.

17.10 Province.
18.00 Ziņas.
18.10 Kino jums.
18.20 Emīlija. 19. sērija.
19.10 Mūzikas ziņas bērniem.
19.30 Saimnieks.
20.00 Eiropas nolaušana.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
20.30 Panorāma.
21.05 Sensācija. 32. sērija.
22.00 Zīmes.
22.45 Mis Latvijas un Mistery Latvija. Vizītkarte.
23.00 Nakts ziņas.
23.05 P.Vask. Dzīvības balsis.
23.20 Variācijas par tēmu...

LATVIJAS TV II

7.00-9.30 Picca TV.
16.35 Krievijas NTV raidījums Itoģi.
17.55 Problēma stopkadrā.
18.10 Paradīzes pludmale. 136. un 137. sērija.
19.00 LTS ziņas.
19.20 Jautājums pēc būtības.
19.45 Ziņas.
20.00 E iela. 390. sērija.
20.25 DPU Multimediju centrs piedāvā...
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Šajā pusē.
22.40 Dinastija. 135. sērija.

KANĀLS 2

8.00 Mega.
8.45 Dempsijs un Meikpisa. 8. sērija
9.35 Ultramens. 9. sērija.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

17.00 Ziņas.
17.20 Tropu meitenes noslēpums.
18.10 Sastrēgumstunda.
18.35 Uzmini melodiju!
19.05 V.Poznera autorraidījums Mēs.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.45 Virtuālā realitāte.
21.35 Sudrabortā bumba.
22.20 Ziņas.
22.30 Medības Āfrikā. Krievu dzīves filozofija. Filmas.

Otrdiena, 16. aprīlis

LATVIJAS TV I

7.30 Rīta bums.
8.30 Tiesības milēt. 129. sērija.
8.55 Rīt, parīt, aizparīt...
9.00 Mielasts ar Mārtiņu.
17.00 Dzīvīte, dzīvīte...
17.30 Pasaules meistarsacikstes hokejā B grupā. Latvija - Polija.
20.00 Skats no malas.
20.30 Panorāma.
21.05 KONkurss KALslīgiem Kino KARSējiem.
21.15 Kinovakars. Kleina kungs. Francijas mākslas filma.
23.00 Nakts ziņas.
23.05 Kleina kungs. Filmas turpinājums.

LATVIJAS TV II

7.00-9.30 Picca TV.
16.40 Vācu valoda. 5. nod.
16.55 Vācu valoda. 6. nod.
17.10 Ēterā - Kurzemes TV.
17.30 Dinastija. 136. sērija.
18.30 LBL meistarsacikstes.
20.10 Vizīte.
20.30 Panorāma.
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Viņa ekselences Čehijas Republikas prezidenta Vaclava Havela preses konference.
22.40 TV veikals.
23.10 Pilsoņu forums.

KANĀLS 2

8.00 Mega.
8.45 Marija Seleste. 151. sērija.
9.30 TV veikals.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

17.00 Ziņas.
17.20 Tropu meitenes noslēpums.

18.10 Sastrēgumstunda.
18.35 Uzmini melodiju!
19.05 Autorraidījums Kas viņš tāds ir - Eldars Rjazanovs?
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.40 Karnevāla nakts. Mākslas filma.
22.05 Ziņas.
22.15 Viss, ko paņēmu sev līdzī. J.Ševčuks un grupa DDT.

Trešdiena, 17. aprīlis

LATVIJAS TV I

7.30 Rīta bums.
8.30 Tiesības milēt. 130. sērija.
8.55 Rīt, parīt, aizparīt...
9.00 Mans būs mans.
17.10 Skats no malas.
17.35 Multiplikācijas filma.
18.00 Ziņas.
18.10 Mare Balticum.
18.40 Glābiet bērņus!
19.10 Mana ģimene un citi zvēri.
19.25 Ex libris.
19.40 Nedēļas vidū.
19.55 Flinstoni. 140. sērija.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
20.30 Panorāma.
21.05 Laimes spēle.
21.45 Popkultūras akamēdija.
22.20 Hameleonu rotaļas. 202. un 203. sērija.
23.00 Nakts ziņas.
23.05 Hameleonu rotaļas. 204. sērija.

LATVIJAS TV II

7.00-10.00 Picca TV.
17.20 Angļu valoda. 29. nod.
17.40 Franču valoda. 29. nod.
18.00 Dinastija. 137. sērija.
19.00 LTS ziņas.
19.20 Ēterā - Kurzemes TV.
19.30 Ēterā - Zemgales TV.
19.45 Ziņas.
20.00 Padomju laiks.
20.30 TV veikals.
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Gaisa balonu gads.
23.10 Jaņo gaismu - dziesmām!

KANĀLS 2

8.00 Mega.
8.45 Marija Seleste. 152. sērija.
9.30 Noslēpumi. 16. sērija.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

17.00 Ziņas.
17.20 Tropu meitenes noslēpums.
18.10 Sastrēgumstunda.
18.35 Uzmini melodiju!
19.05 Tēma.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.40 Jautro un atjautīgo klubs.
21.20 Čempionu līgas sacensības futbolā. Grieķijas Panatinaikos - Holandes Ajaks.
23.20 Ziņas.
23.30 Čempionu līgas sacensības futbolā. Francijas Nante - Itālijas Juventus.

Ceturtdiena, 18. aprīlis

LATVIJAS TV I

7.30 Rīta bums.
8.30 Tiesības milēt. 131. sērija.
8.55 Rīt, parīt, aizparīt...
9.00 Dzīvīte, dzīvīte...
17.15 Nedēļas vidū.
17.30 Flinstoni. 139. sērija.
18.00 Ziņas.
18.10 Jaunā Skabarga.
19.00 Mūzikas ziņas.
19.10 Bliķšķu Banijs. Mult. filma.
19.30 Beverlihilsa. 28. sērija.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
20.30 Panorāma.
21.05 90-tie.
21.55 Komisārs Reksis. 6. sērija. Smalkā māja.
22.45 Kino jums.
23.00 Nakts ziņas.
23.05 Teātru jaunumi.

LATVIJAS TV II

7.00-10.00 Picca TV.
18.00 TV veikals.
19.00 LTS ziņas.
19.20 Ēterā - Kurzemes TV.
19.30 KWh.
19.45 Ziņas.
20.00 E iela. 391. sērija.
20.30 Panorāma.
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Šokējošais šovs.
22.50 Tēma ar V.Ļistjovu.
23.35 Autoavārijas.
24.00 Pasaules meistarsacikstes hokejā B grupā. Latvija - Nīderlande.

KANĀLS 2

8.00 Mega.
8.45 Fokuss.
9.05 Neparastās spēles.
9.30 TV veikals.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

17.00 Ziņas.
17.20 Tropu meitenes noslēpums.
18.10 Sastrēgumstunda.
18.35 Loto spēle Miljons.
19.00 Viens pret vienu.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.40 34. ātrais vilciens. Piedzīvojumu filma.
22.10 Muzikāli izklaidējošs raidījums.
23.00 Ziņas.
23.20 Aņuta. Baletfilma.

Piektdiena, 19. aprīlis

LATVIJAS TV I

7.30 Rīta bums.
8.30 Tiesības milēt. 132. sērija.
8.55 Rīt, parīt, aizparīt...
9.00 Vizīte.
17.05 Mūzikas ziņas.
17.15 Ex libris.
17.30 Flinstoni. 140. sērija.
18.00 Ziņas.
18.10 Tiesības milēt. 128. un 129. sērija.
19.10 Ekrāns bērniem.
19.30 Kriminālais ekspresis.
19.50 Globuss.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
20.30 Panorāma.
21.05 Tāda ir dzīve.
21.50 T.Mušatesku. Valsis Titanika. TV iestudējums.
23.00 Nakts ziņas.
23.05 T.Mušatesku. Valsis Titanika. TV iestudējuma turpinājums.

LATVIJAS TV II

7.00-10.00 Picca TV.
17.10 TV veikals.
17.40 Angļu valoda. 29. nod.
18.00 Kristīgā programma.
19.00 LTS ziņas.
19.20 Tavs jurists.
19.45 Ziņas.
20.00 Cilvēks zvēru pasaulē.
20.30 Ziņu apskats.
21.00 NTV-5.
22.00 Ziņas.
22.10 Dinastija. 138. sērija.
23.10 Kuces bērni. Krievijas mākslas filma.

KANĀLS 2

8.00 Mega.
8.45 Pugvals. Seriāls.
9.15 Profesijas.
9.30 Motopelles no Marsa.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

17.00 Ziņas.
17.20 Tropu meitenes noslēpums.
18.20 Cilvēks un likums.
18.45 Brīnumu lauks.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.45 Detektīvaģentūra Mēnessgaisma.
21.45 Skatiens.
22.30 Ziņas.
22.40 Īsta mīlestība. Piedzīvojumu filma.

Spogulīt, spogulīt, saki man tā...

Austrumos valda uzskats, ka pēc sejas pantiem iespējams noteikt cilvēka raksturu. Kvadrātveida sejas īpašnieki ir skarbi, droširdīgi, neatlaidīgi un uzņēmīgi, sakarsmē tieši un atklāti. Trīsstūrveida sejai raksturīga augsta pierē, izteikti vaigukauli, dziļi iegrimušas acis. Šīs sejas «valkātājiem» piemīt smalka intuīcija, lielākoties viņi ir ļoti apdāvināti. Taču, ak vai, — nekas nav pilnīgs: šie cilvēki ir viltīgi un nesaticīgi. Aristokrātiskām, artistiskām būtnēm seja ir iegarena. Sievietes ir optimistes un visur, kur vien atrodas, rada ap sevi gaiša prieka atmosfēru. Apaļa seja paūž vaļširdību un miermīlību. Šie cilvēki augstu vērtē komfortu, ir saviesīgu pasākumu cienītāji.

Izcili vaigukauli, augsta virslūpa, dzidrs acu skats vēsta, ka apaļās sejas īpašnieks ir mērķtiecīgs, noteikts, iespējams, līderis, varbūt pat militārajā jomā.

Izsmiejošu informāciju sniedz arī deguns. Ja tas ir īss, cilvēks ir optimists, ja garš, kaulains, — īpašnieks ir nesaticīgs, augstprātīgs, iedomīgs. Iņņām lielākoties deguns ir ar kumpiņu. Ja deguna galiņš noliecas nedaudz uz leju kā vanaga knābis, jums ir darišana ar asredzīgu un viltīgu personu. Nopietnam cilvēkam deguns ir paliels, patvaļīgam ir papleestas nāsīs.

Izsenis acis dēvētas par dvēseles spoguļi, tām pirmajām parasti pievērš uzmanību. Uzmanīgam vērotājam tās pastāsta par cilvēka iekšējām cīņām un uzvarām. Skaistas acis, piesaistošs skatiens liecina par temperamentu, gribasspēku, veselību. Tās izstaro siltu gaišumu. Lielas, sapņainas acis ir harmoniskiem, jūtīgiem, godīgiem un radošiem cilvēkiem. Un otrādi, — jo mazākas acis, jo šaurāka dzīves uztvere. Blāvs skatiens parasti ir skumjiem, nospiestiem, pesimistiskiem cilvēkiem.

Zilas acis norāda uz jūtīgumu, brūnas — uz enerģiskumu, aktīvu rīkošanos, gaiši brūnas — uz kautrīgumu.

Šo to var uzzināt, papētot uzacis. Nesavaldīgām personām tās ir īsas un biezas, savukārt, ja uzacis liecas uz leju, cilvēks ir bīkls. Emocijas, prāts un raksturs nav līdzsvarā — saka asas, spurainas uzacis. Biezas, uz augšu paceltas uzacis ir drosmīgiem un dāsniem cilvēkiem, augstu izvietotas — mērķtiecīgiem censoniem. Kopā saaugušas uzacis brīdina: nemaz nepūlies, — vienalga man būs tainība, tāpat es būšu pirmais.

Cilvēka raksturu var nolasīt arī «no lūpām»: kāds ir intelekts, kā darbojas prāts un iztēle. Sārtas, valgas lūpas liecina par lielu iekšējo enerģiju, lielisku veselību. Liela, jutklīga mute vēstī par dzīves uzvarām. Liela mute, lūpu kaktiņi nedaudz noslīguši — šim cilvēkam ir raksturs! Sīku krunciņu tīkls ap acīm un muti stāsta par pārciestām nedienām.

«Rīgas Bals»

1996. gada 16. aprīlī plkst. 15 daņu kokapstrādes firma, kura var nodrošināt pasūtījumu zāģmateriālu izgatavotājiem, ielūdz uz tikšanos gateru īpašniekus un citus interesentus Līvānos, Celniecības iela 2. Tāl. 43044.

LASKANA
turpina iepirkt Aglonas stacijā zāģbaļķus (priēde) līdz 50 \$; sikbaļķus (priēde) 20 \$; papīrmalku: apse 8 \$, bērzs 14 \$, priēde, egļe 10 \$; sērkokčiņķu (apse) līdz 17 \$. Tūlītēja apmaksā. Sniedzam kokvedēja KAMAZ pakalpojumus. Uzziņas pa tālruni 65085.

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 3033.

Sludinājumi un reklāma 22305

20. aprīlī plkst. 10.00 Rožupes estrādē Jurgu gadatirgus.

A/s «Līvānu stikls»

pārdod

materiālus: glaubersāli, tehnisko sāli, ogles, kvarca smiltis un monoperlītu; un ZIL-130, 1986.g., SAZ-3507, 1987.g., MMZ-555 rezerves daļām, traktoros T-16, 1992.g., MTZ-80, 1986.g., piekabi 2 PTS-4.

Tāl. 44440, 44360.

Lūdzam apmeklēt firmas «Vist-Motors» auto rezerves daļu un piederumu veikalu Preiļos, Kārsavas ielā 4. Darba laiks darbdienās 9.00-18.00, sestdienās 9.00-16.00.

Vijas Šoldres IJ iepērk lopus dzīvsvārā: augstākā nobarojuma liellopi 0,40 Ls/kg; augstākā nobarojuma jaunlopi 0,52 Ls/kg; I-II kategorijas cūkas 0,80 Ls/kg, aitas 0,48 Ls/kg; piena teļi 0,50 Ls/kg. Iespējams mūsu transports. Tāl. 21672.

16. aprīlī pārdos brūnas dējējvistas (no Madonas) par Ls 1,50 Siļukalnā 8.00, Galēnos 8.30, Stabulniekos 9.00, Smelteros 9.30, L.Anspokos 10.00, Priekuļos 10.20, Preiļos 10.40, Līvānos 12.00, Rauniešos 13.30, L.Klāparos 14.00, Jasmuižā 14.30, Rušonā 15.00, Aglonā 15.30.

17. aprīlī tirgos šķirotus diennakti vecus dējējvistu «Haiseks brūnais» cāļus un vistu speciālo barību: Aglonā 9.20, Jaunaglonā 9.40, Rušonā 10.10, Jasmuižā 10.30, Preiļos 11.00, Riebiņos 11.40, Stabulniekos 12.00, Galēnos 12.20, Polkoronā 12.40, Smelteros 13.00, L.Anspokos 13.20, Priekuļos 13.40, Rudzātos 14.00, Līvānos pie universālveikala 14.25, Rožupē pie pasta 15.10, Vanagos 15.35, Vārkavā 16.00, L.Klāparos 16.20, Kastīrē 17.00.

19. aprīlī pārdos dažādu krāsu parastos un Holandes brūnos cāļus, kā arī cāļu barību Ārdavā 8.30, Rušonā 8.40, Aglonā 9.00, Baškos pie šosejas 9.20, Kastīrē 9.30, Preiļos 10.00, Riebiņos 10.30, Stabulniekos 10.50, Polkoronā 11.10, Galēnos 11.30, Pieniņos 11.50, Smelteros 12.10, L.Anspokos 12.20, Priekuļos 12.30, Rudzātos 12.50, Turkos 13.10, Jaunsilavā 13.30, Līvānos pie universālveikala 13.40, Rožupē pie pasta 14.20, Vanagos 14.35, Vārkavā 15.00, Rimicānos 15.30, L.Klāparos 16.00, Pelēcos 16.40.

KATALOGS PAVASARIS - VASARA

NECKERMANN

Vairāk nekā 1300 lapušu un 60000 dažādu preču nosaukumu. Apģērbi, apavi, mēbeles, elektrotehnika, precas mājai un ģimenei - viss pa pastu!

Jūs atnākat pasta nodājā, aizpildat pasūtījuma veidlapu uz precīšu kataloga un saņemat tieši to, kas jums ir vajadzīgs.

PASŪTĪJUMU NOFORMĒŠANAS PUNKTS: Preiļu pasta nodāja, Raiņa 21

Pārdod

automašīnu VAZ-07, 1992.g. Zvanīt 24245 pēc 17;

mopēdu Rīga-13 un automašīnu VAZ, GAZ, ZIL rezerves daļas. Tel. 24362;

Ford Escort GL 1,3, 1981.g. Tel. Rēzeknē 8-246-36020;

M-412 labā tehniskā kārtībā. Zvanīt 38758 no 19 līdz 21;

GAZ-3102 vai maina pret MTZ traktoru. Tel. 24324;

Jawa-350/638 (17000 km, tehn. apskate), šujmašīnas el. dzinēju ar sajūgu, iekšdedzes dzinēju D-300, 50 ZS, 3000 apgr./min. Tel. 21007;

Opel Ascona 1,6. Tel. 23300;

Opel Kadett, 1984.g., zilā krāsā, 5 durvis, 1600 \$. Tāl. 23644;

1 g. 3 mēn. vecu ķēvi. Tel. 54732;

teļu. Tel. 50410;

kūtsmēslus netālu no Preiļiem. Tel. 65165 vakaros;

kūtsmēslus. Tāl. 24610;

ledusskapjus un saldētavas «Snaige». Ir piegāde, garantija. Tel. 21268;

kravas pasažieru mikroautobusu Mercedes Benz 207 D. Tāl. 15380;

lēti MTZ-50, zirgvilkmes grābekļi par Ls 190, traktora plaujmašīnu RŠ-1,8 par Ls 250, kultivatorus ar S-veida zariem K-3,0 par Ls 260, K-3,2 par Ls 270, K-4,4 par Ls 400. Tāl. 23798;

GAZ-52 (degvielas vedēju). Tel. 59293;

kultivatoru KPS-4,0, 1990.g. Tel. 44128;

traktora piekabi 2 PTS-4-877. Zvanīt 23212 vakaros;

elektrisko ganu. Tāl. 44128;

kartupeļu stādāmo mašīnu vai maina pret T-16 vai «Siguldu». Tel. 256-25163;

1,5 istabu kopperatīvo dzīvokli. Zvanīt 22347 vakaros;

2-istabu dzīvokli Aizkalnē, Pumpuru ielā 2. N.Bondareva;

lauku mājas nojaukšanai. Tel. 36607;

māju, zeme 8 ha, 6 km no Preiļiem. Tel. 23123;

lauku mājas Rožupes pagasta «Rušeniekos». Tāl. 58430;

māju, ir zirgs. Tel. 19719;

Preiļu linsēklkopības stacija (Rīgas ielā 3, tel. 22386) tīra graudaugu, zālāju un eļļas augu sēklas.

lietotu šiferi un VAZ-2101, 1981.g., Ls 140. Tāl. 33733;

«Belorusj» degvielas sūkni. Tel. 22522; MTZ-52. Tel. 24324.

Pērk

M-2140 vai VAZ par privatizācijas sertifikātiem. Tel. 52517;

kokapstrādes darbgaldus: daudzžāģi, zēmeri, garumotāju utt. (var būt remontējami). Tel. 23452;

autoiekrāvēju, traktoru JUMZ, fermu apgaismojuma dienas lampu virteni. Tāl. 21436;

kartupeļus. Tāl. 34468;

sēklas kartupeļus «Mutagēnagrie». Tāl. 34443;

pārtikas kartupeļus. Samaksa tūlītēja. Transports mūsu. Tāl. 52544;

cūkgaļu. Tel. 23300;

gaļu. Tāl. 55743;

gaļu. Tāl. 55625;

gaļu, arī lopus dzīvsvārā. Tel. 55614, 55641 vakaros;

treknu cūkgaļu. Tel. 21982.

Maina

sēklas kartupeļus 'Priekuļu visagrie' pret sēklas miežiem, kviešiem. Tāl. 21035;

automašīnu ZAZ pēc kapitālremonta pret 5-rindu kartupeļu vagotāju un motociklu MT-10 pret ganību ecēšām. Zvanīt 46790 vakaros;

labiekārtotu 2-istabu dzīvokli Preiļu centrā pret māju vai 3-istabu dzīvokli bez labierīcībām. Zvanīt 22055;

2-istabu dzīvokli Preiļos pret 2 vienistabas dzīvokliem (viens var būt Rīgā, Salaspilī, Ogrē). Tāl. 21317;

3-istabu dzīvokli (labiekārtots, ir arī krāsns apkure) Rīgas rajonā Mālpils ciemā «Bukās» pret 1-istabas dzīvokli Preiļos. Ir varianti. Zvanīt 8-22-925645 vai 21960 vakaros.

Dažādi

Grāmatvede un šoferis (ir sertifikāts par apsardzi ar ieročiem) meklē darbu. Tāl. 21825.

Zāģē mežu un malku. Tel. 24265.

Remontēju traktoru degvielas sūkņus, pārveidoju UTN-5 sūkni motoram D-21. Zvanīt 54714 pēc 20 vai agri rītā.

Kvalitatīvi mūrē krāsnis un kamīnus. Zvanīt 22660 vakaros.

Dzīvokļu remonts «no-līdz». Tāl. 24613.

Par mīļu sirdi, čaklām rokām Tev vieglas smiltis, māmuliņ. Esam kopā ar Genovefu Cīvkuļi, MĀTI mūžībā pavadot. Briņķu ģimene

Saņem, labā zemes mātē, Vienu sirmu māmuliņi... Dalāties bēdās ar Leontīnu Priekuli, MĀTI zaudējot. Gribinānu fermas kolektīvs

Tev neziedēs vairs vizbulītes pirmās, Ne meža roze savus ziedus vērs. Pār tavu kapu šalkos egles sirmās Un bērzi zelta lapas bērs. Kad aizsaules ceļos aizved MĀTES un VECMĀMIŅAS ceļš, sērojam kopā ar Genovefu, Juri un Dzintaru. Razrivkas cūku fermu kolektīvi

Redaktors Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespēsts SIA «Latgales druka», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 4980.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.